

R@Forma

časopis Ministarstva javne uprave Crne Gore

U ovom broju:

PRIBILOVIĆ: KOMUNIKACIJA REFORME VAŽNA KAO I SAM PROCES

Optimizacija - uprava koja štedi resurse građana

Digitalizacija u doba korone

Komunikacija sa upravom sa bilo kog mjesta, u bilo koje vrijeme

Komentar novinara o reformi javne uprave

Crna Gora u partnerstvu za otvorenu upravu

ReForma, časopis Ministarstva javne uprave
Broj 1, jun 2020. godine

Izdavač:

Ministarstvo javne uprave
Za izdavača:
Suzana Pribilović, ministarka javne uprave

Redakcija:

Gordana Jovanović, urednica
Emina Kalač
Lejla Kašić
Milica Perišić

Dizajn i prelom:

Vladimir Jovanović

Fotografije:

Marko Ilić
Filip Roganović

Kontakt:

tel. (+382) 20 482 426
e-mail: kabinet@mju.gov.me
Adresa: Rimski trg 45, 81 000 Podgorica

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње
ISSN 2704-5080 = ReForma (Podgorica.Online)
COBISS.CG-ID 13394436

Ovaj časopis je pripremljen u okviru Projekta "Efikasna interna i eksterna komunikacija Strategije reforme javne uprave", koji finansira Evropska unija. Korisnik projekta je Ministarstvo javne uprave Crne Gore, a projekat sprovodi konzorcijum koji predvodi KPMG.

Za sadržinu publikacije odgovorno je Ministarstvo javne uprave i ona ne izražava zvanične stavove Evropske unije.

SADRŽAJ

6 Uvodna riječ

Komunikacija reforme važna kao i sam proces

Suzana Pribilović,
ministarka javne uprave

8

Optimizacija - uprava koja štedi resurse građana
Goran Jovetić,
državni sekretar

11 Tema broja

Digitalizacija u doba korone
Dušan Polović, generalni direktor Direktorata za elektronsku upravu i informatičku bezbjednost i Mirjana Begović, načelnica Direktorata za elektronsku upravu

14

Tri godine rada Ministarstva javne uprave
Ružica Mišković, Ljubica Šoć, Ivana Krstajić
Milica Baletić,
Direktorat za međunarodnu saradnju i programe pomoći

18 Državna uprava

Zakon o državnim službenicima i namještenicima: dvije godine primjene
Danijela Nedeljković - Vukčević,
generalna direktorica Direktorata za državnu upravu

22 Lokalna samouprava

Zakon o lokalnoj samoupravi: dvije godine primjene
Jadranka Vukčević,
generalna direktorica Direktorata za lokalnu samoupravu

28

Crna Gora u partnerstvu za otvorenu upravu
prof. dr Gordana Đurović,
predsjednica NVO Crnogorska panevropska unija,
predstavnicica za oblast poboljšanje javnih usluga u
Partnerstvu za otvorenu upravu

32 eUprava

Komunikacija sa upravom u bilo koje vrijeme i sa bilo kog mjesta
Dušan Polović,
generalni direktor Direktorata za elektronsku upravu i informatičku bezbjednost

36

Devet miliona za bolju javnu upravu
Admir Šahmanović,
generalni direktor Direktorata za međunarodnu saradnju i programe pomoći

38 Saradnja sa NVO

Preko 8 miliona eura za finansiranje i kofinansiranje EU projekata
Marija Janković,
samostalna savjetnica I u Direktoratu za dobru upravu i djelovanje NVO

40 Komentar novinara

Reforma javne uprave: Od glomaznog aparata do efikasne službe
Predrag Zečević,
zamjenik glavnog i odgovornog urednika Dnevnih novina

42 O komunikacijama

Ključno je voditi brigu o svakom zaposlenom
intervju sa Dankom Četković, NLP trenericom

46

Crna Gora lider u regionu u monitoringu javne uprave
Marija Hajduković,
načelnica Odjeljenja za upravljanje procesom reforme javne uprave

49 Pohvali drugoga

Podstaknimo kulturu pohvale
Gordana Jovanović,
Ministarstvo javne uprave

51

PAR Kolaž

KOMUNIKACIJA REFORME VAŽNA KAO I SAM PROCES

Poštovani čitaoci,

Pred vama je prvo izdanje časopisa Ministarstva javne uprave simboličnog naziva "ReForma", a koji ima za cilj da podstakne bolju komunikaciju i vidljivost procesa reforme javne uprave u Crnoj Gori. ReForma označava i prelazak na neku drugu, moderniju i e-formu, prije svega, elektronsku komunikaciju sa građanima i elektronsko pružanje usluga.

Poseban fokus u tekstovima stavićemo na promociju digitalizacije javne uprave, pa je elektronsko "e" posebno naglašeno u samom nazivu časopisa.

Ministarstvo javne uprave je od svog osnivanja, paralelno sa sprovođenjem aktivnosti u okviru procesa reforme javne uprave, nastojalo da, koristeći različite kanale i alate, komuncira sa svim našim ciljnim grupama i ovaj proces učini transparentnim.

Komunikacija reforme javne uprave jednako je važna kao i sam proces, jer od dobre (posebno interne) komunikacije često zavise i rezultati u pojedinim segmentima reforme. Zato je za nas podjednako važna i interna komunikacija prema državnim službenicima koji su nosioci ovog procesa, jer je državni službenik stožer reforme javne uprave. Sa druge strane u centru našeg reformskog univerzuma je naš građanin i njegove potrebe koje ima pred javnom upravom. A te potrebe se, svakako, odnose i na pravovremeno informisanje.

Sama reforma je dosta administrativna tema i govori o procesu koji se odvija na unutrašnjem nivou, ali su rezultati ovog procesa itekako važni i tiču se građana. Takođe, od dobre komunikacije prema eksternim javnostima zavisi i korišćenje pojedinih servisa, prije svega, elektronskih usuga koji su namijenjeni građanima, ali i drugih usluga koje su dostupne i na drugim digitalnim platformama. Ovo, naravno, treba da bude zadatak svih državnih organa koji na ovim platformama pružaju usluge građanima.

Posebnu podršku i zahvalnost dugujemo medijima u Crnoj Gori, koji su, otvarajući brojne teme i prateći aktivnosti od samog početka našeg rada, umnogome doprinijeli da reforma javne uprave od tabu teme postane tema o kojoj se svakodnevno govori. Veoma važnu ulogu i podršku ovom procesu daju i nevladine organizacije koje, prateći i analizirajući proces reforme i ukazujući na izazove i nedostatke, pomažu ne samo nama koji smo donosioci odluka, već pospješuju vidljivost ovog procesa kod građana. Vjerujem da je naš zajednički cilj da građanima obezbijedimo upravu koja je servis građana 24/7, kao i punu informisanost i transparentnost rada javne uprave. Stoga sam ubijedena da ćemo u ovoj sinergiji i udruženim energijama nastaviti da brusimo našu upravu da bude spremna za EU.

U ovom izdanju časopisa koje je pred vama osvrnuli smo se na neke od najvažnijih aktivnosti reforme javne uprave iz prethodnog perioda, pa možete pročitati zanimljive tekstove koji se odnose na dvogodišnju primjenu zakona o državnim službenicima i namještenicima, lokalnoj samoupravi, novi Zakon o elektronskoj upravi, projekte Sektorske budžetske podrške EU, stav novinara o procesu reforme javne uprave, te tekstove o procesu optimizacije javne uprave, digitalizaciji u doba korone, važnosti interne komunikacije i dr.

U okviru rubrike "Pohvali drugoga" predstavimo dobre i svijetle primjere iz javne uprave sa ciljem da podstaknemo kulturu zahvalnosti i pohvala za one najbolje među nama.

U nadi da ćemo vas zainteresovati da pratite i čitate naš časopis "ReForma", pozivamo sve zainteresovane da predlažu i daju svoje priloge za naredni broj.

Naša kuća je, kao i do sada, otvorena za sve konstruktivne sugestije koje mogu doprinijeti unapređenju procesa reforme javne uprave.

Koristim priliku da zahvalim našim partnerima iz Delegacije EU u Crnoj Gori i KPMG-u što su nam omogućili izradu ovog izdanja, ali i što u kontinuitetu podržavaju naše napore da ovaj kompleksan proces reforme našim građanima učinimo vidljivijim.

Neka ReForma bude još jedan korak više ka tom cilju.

Suzana Prbilović,
Ministarka javne uprave

OPTIMIZACIJA - UPRAVA KOJA ŠTEDI RESURSE GRAĐANA

Ekonomskim rječnikom govoreći, moramo imati upravu koja će štedjeti resurse građana. Građani od uprave sa pravom očekuju da im pruži više, da javne usluge budu boljeg kvaliteta, a da budu pružene uz što manji utrošak vremena i novca.

Goran Jovetić

Državni sekretar u Ministarstvu javne uprave

U posljednje četiri godine, od osnivanja Ministarstva javne uprave 2016. godine (samo pola godine nakon donošenja nove Strategije reforme javne uprave do 2020. godine), Crna Gora je uspjela da u reformi javne uprave pređe značajan dio makadama i da uspije da se priključi na evropski autoput. Putovanje nije bilo lako i prijatno, pratilo ga je mnogo izazova, a bilo je i za očekivati da će tako i biti, ipak je ovo jedan od najsloženijih procesa u sistemu bilo koje administracije svijeta.

Reforma javne uprave je reforma same države. Složenost procesa ogleda se upravo i u činjenici da sve aktivnosti koje se sprovode u okviru njega moraju imati direktne koristi za građane i privredu. Iz tih razloga javna uprava, koja je uvijek bila unutrašnje pitanje država članica

Evropske unije, postala je jedno od tri ključna stuba u procesu proširenja EU. Cilj je da se obezbijedi puna primjena prava EU, ali i osigurati jednak tretman svih građana. Ekonomskim rječnikom govoreći, moramo imati upravu koja će štedjeti resurse građana. Građani od uprave sa pravom očekuju da im pruži više, da javne usluge budu boljeg kvaliteta, a da budu pružene uz što manji utrošak vremena i novca.

Zato je prioritet rada bio usmjeren ka unapređenju procesa reforme i postizanju opšteg reformskog cilja zacrtanog Strategijom reforme javne uprave 2016-2020. godine, a to je stvaranje efikasne i servisno opredijeljene uprave koju karakteriše rast povjerenja građana i privrede u njen rad.

Poseban segment ovog veoma zahtjevnog puta predstavlja optimizacija javne uprave. Da bismo je razumjeli moramo znati šta je. Glagol optimizovati znači poboljšati, učiniti boljim, odnosno ekonomičnijim. Zato je optimizacija bila u funkciji smanjenja učešća rashoda za bruto zarade u bruto domaćem proizvodu i povećanja efikasnosti javne uprave kao servisa privrede i građana. U konačnom, treba da doprinese stvaranju optimalne javne uprave i kreiranju administrativnih struktura koje na efikasniji način odgovaraju na potrebe građana i privrede, uz istovremeno rasterećivanje državnog i opštinskih budžeta.

Sa posebnom pažnjom se pristupilo izradi, a onda i implementaciji Plana optimizacije javne uprave do 2020. godine koji je Vlada donijela 6. jula 2018. godine. Situacija je bila zaista izazovna i nikada nijesmo pokušavali da je uljepšavamo. Posebno je bilo teško kreirati mjere koje će doprinijeti da se da se realizuju zacrtani ciljevi optimizacije za koje, prethodno, nijesmo imali jasno utemeljenje u funkcionalnim analizama. Vodili smo se onom Šekspirovom: "Trebalo biti spreman i to je sve". Mi smo bili spremni, a da je li sistem bio spreman? Pokazalo se da jeste, jer su i institucije pozitivno odgovorile na mjere koje je donijela Vlada Crne Gore na predlog Ministarstva javne uprave.

Plan sadrži set kratkoročnih i srednjoročnih mjera, kako na centralnom, tako i na lokalnom nivou. Zbog važnosti redovno se prati njegova implementacija i Vlada je do sada usvojila četiri izvještaja o realizaciji ovog plana, kao i Analizu efekata kratkoročnih mjera. Pratilo se da bi se znalo gdje smo, ali i šta treba mijenjati da bi se unaprijedilo. Izvještaji i analiza su pokazali da optimizacija daje pozitivne efekte, ne samo u smislu usporavanja i smanjenja broja zaposlenih, već i kroz ostvarene budžetske uštede. Na svim nivoima sistema javne uprave je prepoznata važnost ovog procesa, što mu daje dodatnu jačinu.

Zahvaljujući utvrđenom pristupu, usporeno je zapošljavanje u upravi na svim nivoima, a na lokalnom dolazi i do smanjenja. Smanjuje se učešće broja zaposlenih u javnoj upravi u ukupnom broju zaposlenih, pri čemu je ukupan broj zaposlenih u našoj državi karakterisao snažan rast (govoreći o periodu prije početka epidemije korona virusa).

Smanjenje učešća broja zaposlenih u javnom sektoru u strukturi ukupnog broja zaposlenih u Crnoj Gori, potvrđuju podaci iz Analize efekata Plana optimizacije koji pokazuju da je zaposlenost u javnoj upravi činila 26,8 odsto ukupne zaposlenosti ili za 1,4% manje u odnosu na decembar 2017. godine. Ovo znači da je Plan optimizacije proizveo tzv. efekat istiskivanja ponude na tržištu rada u korist privatnog sektora.

Kroz proces optimizacije nije uveden apsolutni moratorijum na zapošljavanje. Upravo kako bi se uspješno odgovorilo na izazove evropske integracije i omogućilo nesmetano funkcionisanje organa u javnom sektoru, radni odnos je moguće zasnovati

na određeno ili neodređeno vrijeme uz saglasnost Užeg kabineta. Kao što možete zaključiti, posebno smo vodili računa da optimizacija ne ugrozi normalno funkcionisanje sistema. Stoga želim da istaknem da optimizacija nije negativno uticala na potrebu jačanja administrativnih kapaciteta u javnom sektoru, a naročito ne na proces pregovaranja za pristupanje EU.

Kada govorimo o uticaju na budžet, npr. u 2018. godini, budžetski izdaci za bruto zarade u okviru centralnog budžeta su smanjeni na oko 10% bruto domaćeg proizvoda, što je u skladu sa projekcijom u Fiskalnoj strategiji Vlade Crne Gore.

Iza ovih pristojnih brojki stoje veliki trud i posvećenost cijelog sistema! Iz crnogorskog ugla gledano, kada se sve uzme u obzir, najpreciznije bi bilo reći da nas čeka nastavak onoga na šta smo navikli, ali ne baš u sasvim istim proporcijama kao do sada, jer iako smo prošli zahtjevnu dionicu, vijadukti autoputa su još uvijek ispred nas. Svakako, jedno poglavlje velikog i napornog rada je za nama.

TEMA BROJA

DIGITALIZACIJA U DOBA KORONE

Dušan Polović,
generalni direktor Direktorata za elektronsku upravu i informatičku bezbjednost i
Mirjana Begović,
načelnica Direkcije za elektronsku upravu

Možda bi i naslov ovog teksta mogao da bude „korona vs. digitalizacija“, jer je situacija sa korona virusom umnogome uticala da upravu, privredu i građane okrene elektronskom načinu funkcionisanja. Čini se da ono što Ministarstvo javne uprave i Vlada Crne Gore pokušavaju već godinama, situacija sa koronom je promijenila za svega nekoliko nedjelja. Građani i privreda, a i sama uprava počeli su da koriste elektronske usluge, digitalne platforme i alate kako bi olakšali svoju svakodnevnicu, koja je nametnula drugačije načine življenja, funkcionisanja i poslovanja.

A samo nekoliko mjeseci ranije, prema istraživanjima koje smo radili, od deset građana svaki šesti građanin preferirao je šalter. Ova situacija je pokazala da je šalter samo navika i da vrlo lako možemo, kad nam se to nametne kao takvo, da pređemo na elektronski način funkcionisanja. Ovakvo iskustvo imamo i sa nekim drugim elektronskim uslugama, kada su građani upućeni na elektronsko pružanje usluga, onda ti sistemi funkcionišu.

Ova situacija je, takođe, potvrdila da smo u prethodnom periodu stvorili jedan kvalitetan i održiv okvir, kako u normativnom, tako i u infrastrukturnom i aplikativnom smislu. Potvrdilo se da u javnoj upravi Crne Gore postoje kvalitetni i upotrebljivi elektronski servisi koji su dobili svoju upotrebnu vrijednost u periodu epidemije korona virusa.

Istovremeno, kako se najveći dio aktivnosti odvijao kod kuće, trebalo je prilagoditi sistem da funkcioniše kako za građane, tako i za javnu upravu, za šta su se pobrinuli zaposleni u Ministarstvu javne uprave. Gotovo cjelokupni rad javne uprave je trebalo organizovati online i od kuće.

Ova situacija je građane okrenula većem korišćenju elektronskih usluga.

Na portalu eUprave www.euprava.me od ranije su dostupni brojni elektronski servisi državnih organa i korisne informacije o uslugama koje mogu ostvariti od kuće, bez direktnog kontakta i odlaska na šalter. Takođe, građanima su od ranije na raspolaganju elektronske usluge drugih institucija, prije svega, Ministarstva zdravlja, Ministarstva unutrašnjih poslova, Poreske uprave, Uprave carina, Uprave za nekretnine i drugih. Samo portal eUprave, za ovih nekoliko mjeseci, u odnosu na prošlu godinu, bilježi porast broja zahtjeva za oko 20%, a poraslo je korišćenje drugih elektronskih usluga.

Takođe, podaci Ministarstva javne uprave pokazuju da je u prethodna tri mjeseca došlo do povećanja broja elektronskih zahtjeva putem e-maila za oko 25% za one usluge koje nisu na portalu eUprave. To su, uglavnom, zahtjevi za izdavanje različitih uvjerenja, mišljenja, zahtjevi upravnoj inspekciji, dostavljanje dokumentacije i dr. Slično je i sa uslugama drugih institucija, bilo da se radi o zahtjevima putem maila ili putem neke od elektronskih usluga na različitim portalima.

I zdravstvene usluge su protežno ostvarivane na elektronski način. Pokazalo se da ne moramo da pođemo na šalter da uzmemo pin za eZdravlje, ako to možemo uraditi elektronski ili da ne moramo preko arhive obaviti prijavu za polaganje stručnog ispita ili neku drugu uslugu koju možemo završiti elektronskim putem. Prema podacima Ministarstva zdravlja, samo za protekla dva mjeseca korišćenjem e-servisa na primarnom nivou zdravstvene zaštite obavljeno je oko 100 hiljada usluga.

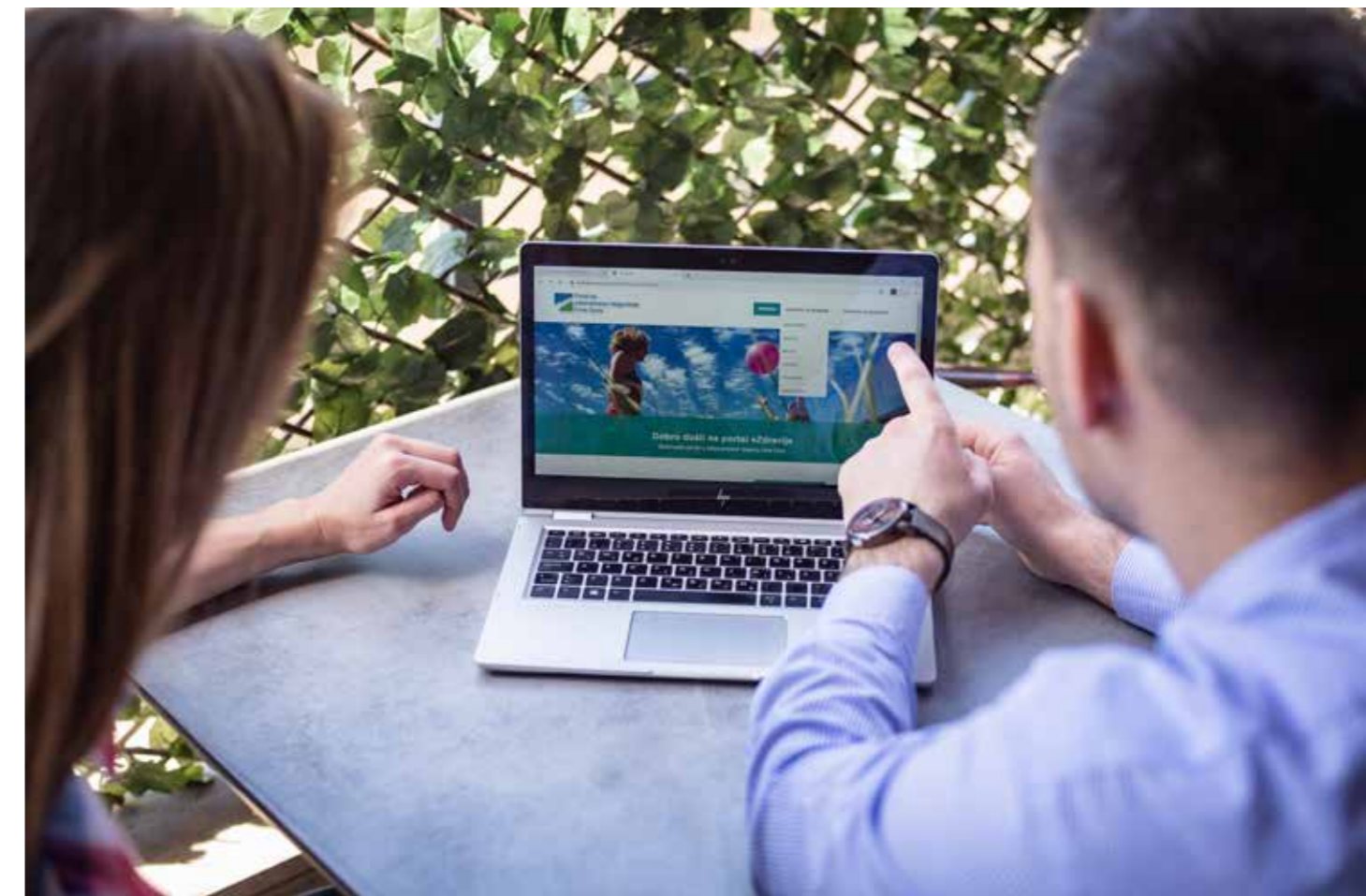
Za svega nekoliko dana zajedno sa NKT-om i kompanijom „fleka“ pripremili smo sajt www.coronainfocg.me. Ministarstvo prosvjete je za svega nedjelju dana pripremlilo projekat „Uči doma“. Pokrenute su brojne platforme za pomoć privredi: Digitalna solidarnost, Dobro je to i sl. Ministarstvo nauke i Ministarstvo kulture u saradnji sa UNDP-em su pokrenuli prvi onlajn hakaton za odgovor na krizu COVID 19 i oporavak od krize.

Čini se da je udružen sav digitalni potencijal u Crnoj Gori sa samo jednim ciljem, da kroz ovu neočekivanu situaciju, prođemo brže i lakše i olakšamo život jedni drugima. Iz te digitalne solidarnosti nastali su sjajni projekti koji će ostati kapital za budućnost.

Pred nama je puno posla. Zajedno sa resorima ekonomije i nauke, čeka nas izrada Strategije digitalne transformacije i pratećeg akcionog plana kojim će se prepoznati najvažniji ciljevi na polju digitalizacije crnogorskog društva.

Očekuje nas izrada novog portala Vlade, novog portala eUprave, a planiramo da realizujemo započete projekte, odnosno da građanima omogućimo punu implementaciju Zakona o upravnom postupku kroz dalju valorizaciju jedinstvenog sistema za elektronsku razmjenu podataka, kako bi se podaci iz zvaničnih registara i evidencija razmjenjivali po službenoj dužnosti, elektronskim putem. Na taj način ukinuće se potreba za prilaganjem potvrda iz različitih organa, jer će organi preuzimati relevantne podatke od drugih institucija elektronskim putem. Takođe, planiramo implementaciju sistema za elektronsku naplatu administrativnih taksi i tako omogućimo građanima da putem interneta, bez odlaska u banku, plate administrativne takse shodno zakonskim obavezama.

Bilo korone ili ne, moramo da podstičemo naše građane da što više koriste pogodnosti novih tehnologija, da mijenjaju navike i da se prilagođavaju novom načinu komunikacije sa upravom.

TRI GODINE RADA MINISTARSTVA JAVNE UPRAVE

Osvrt na konferenciju „Uprava po mjeri građana, ključni rezultati 2016-2019“

Ružica Mišković, Ljubica Šoć, Ivana Krstajić, Milica Baletić,
Direktorat za međunarodnu saradnju i programe pomoći

Strategija Reforme javne uprave, koju je Vlada usvojila za period do 2020, trasirala je put institucionalizovanju jedne od ključnih aktivnosti u cilju modernizacije društva i usaglašavanja s evropskim standardima. Ministarstvo javne uprave je u trogodišnjem periodu, od osnivanja, pokrenulo čitav niz aktivnosti na implementaciji strateških ciljeva, prepoznajući prioritetne oblasti za sprovođenje reformi na centralnom i lokalnom nivou.

Usvajanje novih zakonskih rješenja i izmjene i dopune postojećih, usvajanje i implemetacija Plana optimizacije; jačanje administrativnih kapaciteta, s akcentom na unapređenje kadrovskog potencijala; digitalizacija javne uprave i unapređenje usluga u službi građana, samo su neke od aktivnosti koje je Ministarstvo, uz podršku

domaćih i stranih eksperata, sprovodilo u proteklom periodu.

U okviru projekta „Efikasna interna i eksterna komunikacija Strategije reforme javne uprave“, koji finansira Evropska unija, povodom tri godine rada organizovan je sastanak koji je okupio predstavnike diplomatsko-konzularnih predstavništava i međunarodnih organizacija u Crnoj Gori na kojem je ministarka javne uprave, Suzana Pribilović, uz učešće svojih saradnika, predstavila rezultate i planirane aktivnosti ministarstva.

Ovaj skup, na kojem su govorili Gregor Virant, direktor SIGMA-e i Herman Špic, šef Sektora za saradnju Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, bio je prilika da se iznova istakne puna posvećenost zadacima u oblasti reforme javne uprave i digitalne transformacije.

Veliko interesovanje predstavnika diplomatskog kora i međunarodnih organizacija za prisustvo ovom sastanku ukazuje na važnost procesa reforme javne uprave ne samo na nacionalnom, već i na međunarodnom nivou.

U okviru predavljanja rezultata iz oblasti reforme javne uprave, istaknuta je podrška Vladi Crne Gore i Ministarstvu javne uprave s akcentom na ključne ciljeve definisane Strategijom reforme javne uprave – da javna uprava bude efikasna, ekonomična i transparentna. Ocijenjeno je da su osnivanjem Ministarstva javne uprave 2016. godine stvoreni uslovi da se proces reforme javne uprave intenzivira u Crnoj Gori i navedeno je da se trenutno odvija više aktivnosti, s ciljem da se svi sistemi konsoliduju i da se, kroz smanjivanje biznis barijera, građanima i privredi omogući da dobiju kvalitetnu i brzu uslugu od strane javne administracije.

Ministarka Pribilović je tom prilikom naglasila značaj primjene informaciono-komunikacionih tehnologija, s akcentom na elektronsku upravu, interoperabilnost i otvorene podatke kao osnov za unapređenje rada javne uprave, transparentnost njenog rada i dalju modernizaciju, kao i na povećanje efikasnosti i kvaliteta njenih usluga. U tom kontekstu je istaknuto da je, u oblasti pružanja usluga u periodu 2016-2019, fokus bio na unapređenju eUprave i kreiranju elektronskih usluga. Dalje navodeći konkretne rezultate ministarstva, ministarka Pribilović je saopštila da ostvareni napredak pokazuje da je zadovoljstvo građana pruženim uslugama u Crnoj Gori poraslo najviše u regionu i da je u 2019. godini porastao stepen zadovoljstva građana pruženim uslugama na 66%, u odnosu na 2017. kada je procenat iznosio 42%.

PRIILOVIĆ:

Ostvareni napredak pokazuje da je zadovoljstvo građana pruženim uslugama u Crnoj Gori poraslo najviše u regionu i da je u 2019. godini porastao stepen zadovoljstva građana pruženim uslugama na 66%, u odnosu na 2017. kada je procenat iznosio 42%.

Konferencija „Uprava po mjeri građana, ključni rezultati 2016-2019“

Zaključeno je da će i u narednom periodu Vlada Crne Gore i Ministarstvo javne uprave progresivno raditi na aktivnostima koje su identifikovane kao značajne u cilju daljeg unapređenja javne uprave.

Herman Špic, šef Sektora za saradnju Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, kazao je da je uspostavljanje Ministarstva javne uprave bio strateški odgovor Vlade Crne Gore na potrebu intenziviranja procesa reforme javne uprave, stvaranjem sistema koji će građanima obezbijediti bržu, bolju i jeftiniju uslugu. Istakavši finansijsku podršku Evropske komisije u procesu reforme javne uprave, Špic je ocijenio da Ministarstvo javne uprave sprovodi duboku transformaciju ne samo u odnosima s građanima i privredom, već i u strukturi i organizaciji javne uprave.

On je ocijenio da je u protekle tri godine pravni okvir u oblasti službeničkog sistema na centralnom i lokalnom nivou značajno poboljšan definisanjem uslova za zapošljavanje i napredovanje u karijeri na temelju zasluga, kao i da je državna uprava reorganizovana smanjenjem broja organa uprave i uspostavljanjem jasnih linija odgovornosti.

Takođe je ukazao na značaj digitalne revolucije u sistemu javne administracije, koja prepoznaje potrebu radikalnih promjena svojih poslovnih procesa kao načina za podsticanje društvenog i ekonomskog razvoja. Dalje govoreći na temu Plana optimizacije i usporavanja rasta zaposlenosti u javnoj upravi, Špic je ukazao na nedostatke u sistemu koje je potrebno riješiti.

Gregor Virant, direktor SIGMA-e, sa zadovoljstvom je istakao da skoro svi indikatori pokazuju da je Crna Gora u mnogim kategorijama lider u regionu, ne samo kada je riječ o javnoj upravi, već i šire, u smislu BDP-a, vladavine prava, unapređenja poslovnog ambijenta, u smislu kompetitivnosti itd.

Osnivanje Ministarstva javne uprave je ocijenio kao odličan potez Vlade Crne Gore, kroz prepoznavanje reforme javne uprave u kontekstu političkih prioriteta i kao jednu od ključnih aktivnosti u procesu proširenja Evropske unije. Virant je konstatovao veliki napredak u raznim oblastima i ocijenio kvalitetnim uspostavljanje

zakonodavnog okvira u sferi organizacije javne uprave na centralnom nivou, što je Crnu Goru visoko pozicioniralo u regionu.

Takođe je istakao da je evidentan ostvareni napredak u oblasti državne službe i da je uspostavljen kvalitetan mehanizam monitoringa i evaluacije reforme javne uprave, s posebnim osvrtom na značaj porasta zadovoljstva građana pruženim uslugama u posljednjih nekoliko godina, potvrdivši da rezultati mjerenja, koje je SIGMA sproveda tokom 2019. pokazuju značajan progres Crne Gore u odnosu na 2017, posebno u oblasti pružanja usluga.

Sastanak nije bio samo prilika da se prezentiraju dosadašnji rezultati i predstojeće aktivnosti ministarstva i Vlade u cilju dalje modernizacije javne uprave i društva u cjelini, već i mogućnost za razmjenu ideja sa predstavnicima drugih zemalja. Ovaj skup je, takođe, bio samo jedna u nizu aktivnosti koje ministarstvo sprovodi u cilju jačanja saradnje na međunarodnom nivou i u tom duhu je iskazana spremnost da ovakav vid razmjene iskustava ostane praksa u cilju unapređenja rezultata u oblasti reforme javne uprave i dalje promocije Ministarstva javne uprave.

HERMAN ŠPIC:

Ministarstvo javne uprave sprovodi duboku transformaciju ne samo u odnosima s građanima i privredom, već i u strukturi i organizaciji javne uprave.

ZAKON O DRŽAVNIM SLUŽBENICIMA I NAMJEŠTENICIMA - DVIJE GODINE PRIMJENE

Danijela Nedeljković-Vukčević
generalna direktorica Direktorata za državnu upravu

Jedan od glavnih preduslova za ostvarivanje profesionalne i efikasne javne administracije jesu dobri državni službenici, koji posjeduju visok stepen sposobnosti, znanja i vještina koje su im potrebne da bi na pravi način obavljali svoje poslove. Svjesni našeg zadatka, unaprijedili smo njihov položaj novim Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, koji je počeo da se primjenjuje 1. jula 2018. godine, a koji je kroz svoja zakonska rješenja ojačao dalji razvoj službeničkog sistema u Crnoj Gori, jer je naš cilj uvijek bio isti – adekvatno odgovoriti izazovima u procesu reforme javne uprave i evropskih integracija.

Najbolji državni službenici u 2018. godini

Danas, nakon skoro dvije godine od početka primjene, sa sigurnošću možemo reći da je ovaj zakon obezbijedio neophodne uslove za selekciju i odabir najboljih kadrova, što podrazumijeva da svi kandidati podliježu posebnom sistemu provjere, što doprinosi izboru najkvalitetnijih kadrova. Tako smo predvidjeli da se opšti dio pisanog testa u postupku provjere sposobnosti izrađuje pod šifrom, elektronskim putem i bude jednak za sve kandidate. Na ovaj način smo doprinijeli transparentnosti i efikasnosti ovoga sistema. Praktični dio pisanog testa kandidat dobija po sistemu slučajnog uzorka, čime je dodatno obezbijeđena objektivnost u ovom procesu. Propisana zakonska rješenja nalažu da usmenom dijelu pristupaju samo oni kandidati koji su zadovoljili određene kriterijume u postupku selekcije tokom izrade pisanog testa. Dodatno se doprinosi i smanjenju troškova licima koja žele da rade u državnim organima, tako što uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti dostavlja samo izabrani kandidat.

Naročita pažnja posvećena je sistemu selekcije i odabiru lica iz kategorije visokorukovodnog kadra (pomoćnici ministara, sekretari u ministarstvima), starješina organa uprave (direktori) i njihovih pomoćnika, kako bi se na ključnim pozicijama obezbijedila lica koja posjeduju ključne sposobnosti kao što su liderstvo, komunikacija, inovativnost, usmjerenost na rezultate i saradnju, koje će iskazati svojim učincima i dostignućima u poslu i zadacima, po ugledu na pozitivne evropske prakse.

Svjesni smo da javna uprava budućnosti predstavlja sistem osposobljen da u potpunosti pripremi i uskladi zakonodavni okvir sa standardima Evropske unije (EU). Zato, sve ovo nas vraća da se podsjetimo misije i zadatka javne uprave, a to je da bude moderna, funkcionalna i servisno orjentisana. Za to, kao jedan od ključnih preduslova je i da službenički sistem zapošljavanja i nagrađivanja bude baziran na stručnosti i rezultatima.

Ovo je posebno bitno jer su nosioci svih reformi koje sprovodimo upravo državni službenici, koji pored toga što treba da budu stručni, treba da budu i motivisani kako bi doprinijeli profesionalnom uspjehu radne organizacije i procesu reformi. Tako je zakonom omogućena mobilnost službenika i napredovanja u viša zvanja, kao mehanizmi koji će dodatno doprinijeti razvoju sistema zasnovanog na zaslugama, te jačanju profesionalnosti, odgovornosti, otvorenosti i efikasnosti službeničkog sistema u cjelini, kako na državnom, tako i na lokalnom nivou.

Poboljšanim i jasnim sistemom ocjenjivanja u pogledu kvaliteta rada stvoreni su uslovi za dodatno funkcionisanje sistema napredovanja, pa tako službenik može biti raspoređen na radno mjesto u višem zvanju, ukoliko je u prethodnoj godini ocijenjen ocjenom „ističe se“, što predstavlja dodatnu stimulaciju za državnog službenika. Sa druge strane, pravom na varijabilni dio zarade za službenike koji su ostvarili izuzetne rezultate rada dodatno se afirmiše motivacija službenika da svoje poslove obavlja još stručnije, preciznije i tačnije.

Svjesni smo da javna uprava budućnosti predstavlja sistem osposobljen da u potpunosti pripremi i uskladi zakonodavni okvir sa standardima Evropske unije

“
Danas, nakon skoro dvije godine od početka primjene, sa sigurnošću možemo reći da je Zakon o državnim službenicima i namještenicima obezbijedio neophodne uslove za selekciju i odabir najboljih kadrova, što podrazumijeva da svi kandidati podliježu posebnom sistemu provjere, što doprinosi izboru najkvalitetnijih kadrova.

U cilju obezbjeđenja obrazovanih i stručno osposobljenih državnih službenika, novim zakonom unaprijeđen je segment stručnog osposobljavanja i usavršavanja službenika, počev od pripravništva pa tokom čitave karijere. Državni službenik, odnosno namještenik ima pravo i obavezu da se stručno osposobljava i usavršava, u skladu sa utvrđenim programima na osnovu analiza potreba za obukom, a sve u cilju unapređivanja znanja i vještina, odnosno sposobnosti za vršenje poslova radnog mjesta.

Radi ostvarenja jedinstvene prakse i veće profesionalnosti po pitanju odlučivanja o pravima i obavezama državnih službenika i namještenika, Komisija za žalbe i Disciplinska komisija su formirane kao profesionalna tijela.

Imajući u vidu da adekvatno kadrovsko planiranje i utvrđivanje potrebnog broja izvršilaca predstavlja neizostavnu aktivnost u procesu optimizacije, zakonskim rješenjima dodatno je unaprijeđeno i uređeno ovo pitanje, kako bi se uspostavili neophodni standardi i normativi rada, a kako ne bi dolazilo do povećanja broja izvršilaca, odnosno kako bi se utvrdilo maksimalni broj izvršilaca.

S obzirom na to da su javne uprave globalno predmet kontinuiranih reformi, naročito u 21. vijeku, jasno je opredjeljenje da se u kontinuitetu sprovode i dizajniraju nove aktivnosti usmjerene na unapređenje funkcionisanja i kvaliteta rada administracije. Zato, ovim zakonskim rješenjima obezbijedena je veća profesionalizacija, unaprijeđena je transparentnost procesa zapošljavanja, stvoreni su neophodni mehanizmi da najbolji uđu u javnu upravu, ali da i oni najbolji ostanu i napreduju po principu zasluga.

Na kraju, ostaje da čvrsto vjerujemo da nova zakonska rješenja doprinose stvaranju uprave u kojoj će raditi dobri, stručni i zadovoljni službenici, što u krajnjem podrazumijeva dobru upravu i zadovoljstvo građana uslugama koje im se pružaju.

ZAKON O LOKALNOJ SAMOUPRAVI - DVIJE GODINE PRIMJENE

Jadranka Vukčević,
generalna direktorica Direktorata za lokalnu samoupravu

Dosadašnja primjena važećih zakonskih rješenja u oblasti lokalne samouprave ukazala je na potrebu za daljim unaprjeđenjem funkcionisanja i rada ovog sistema. Novi Zakon o lokalnoj samoupravi, koji je stupio na snagu početkom 2018. godine, zadržava dosadašnji koncept lokalne samouprave (jednostепенost, monotipnost oblika lokalne samouprave i jednake nadležnosti), a nova zakonska rješenja stvaraju uslove za odgovorniju, profesionalniju, efikasniju i ekonomičniju lokalnu samoupravu sposobnu da pruži građanima kvalitetnije javne usluge i stvori uslove za bolji život njenih građana.

UNAPREĐENJE FUNKCIONISANJA ORGANA LOKALNE SAMOUPRAVE

Skupština opštine

Značajna pažnja posvećena je radu skupštine opštine, pa se novim rješenjima otklanjaju uočeni nedostaci u oblasti funkcionisanja ovog organa. Nedostatak jasno preciziranih rokova za sazivanje i održavanje prve sjednice novoizabrane skupštine u praksi je izazivalo zloupotrebe, što je dovelo do odugovlačenja konstituisanja skupštine. U cilju otklanjanja ovih uočenih nedostataka, zakonom su propisani rokovi za sazivanje i održavanje sjednica.

U cilju obezbjeđenja zagarantovanog ustavnog prava građana – prava na lokalnu samoupravu, predviđeno je da, ukoliko se skupština ne konstituiše u roku od 60 dana od dana objavljivanja konačnih rezultata izbora, predsjednik Crne Gore raspisuje nove izbore za skupštinu.

Novim zakonskim rješenjem utvrđena je profesionalizacija funkcije predsjednika skupštine, u odnosu na dosadašnje rješenje po kome je funkcija predsjednika skupštine po pravilu bila volonterska. Takođe, značajna pažnja posvećena je obezbjeđenju kontinuiteta rada skupštine putem definisanja instituta potpredsjednika skupštine.

Predsjednik opštine

U odnosu na ranije zakonsko rješenje, novim Zakonom o lokalnoj samoupravi utvrđeno je deblokirajući mehanizam kojim se obezbjeđuje da se predsjednik opštine bira najkasnije u roku od 30 dana od dana konstituisanja skupštine, te da ukoliko se isti ne izabere u propisanom roku, na predlog Vlade ili jedne trećine odbornika, skupština opštine će u roku od 15 dana donijeti odluku o skraćenju svog mandata.

Takođe, ranije rješenje kojim je propisano da predsjednik opštine ima jednog ili više potpredsjednika izazivalo je nesrazmjernu primjenu u praksi, pa je novim zakonskim rješenjem uvedeno da predsjednik opštine ima najviše dva potpredsjednika, čime se obezbjeđuje veća racionalnost u organizaciji izvršne vlasti.

Treba napomenuti i to da je uvođenje novih instituta u sistem lokalne uprave uticalo na proširenje nadležnosti izvršnog organa opštine, odnosno predsjednika opštine, kao što su donošenje kadrovskog plana, plana integriteta, godišnjeg plana obuka lokalnih službenika i namještenika, kao i imenovanje i razrješavanje glavnog gradskog arhitekta.

Uvođenje kadrovskog plana

U cilju upravljanja ljudskim resursima u opštini, novina je da je propisano da predsjednik opštine donosi kadrovski plan u roku od 30 dana od dana donošenja budžeta.

Uvođenje ovog instituta ima za cilj da obezbijedi blagovremeno planiranje kadrova i ograničavanje zapošljavanja na raspoloživa sredstva u budžetu.

Kadrovskim planom se planira broj zaposlenih, promjene u kadrovskoj strukturi i druga pitanja upravljanja kadrovima u skladu sa budžetskim i strateškim planiranjem rada opštine na čiji će se sadržaj, postupak i način primjene shodno primjenjivati propisi o državnim službenicima i namještenicima. Informacija o usvajanju kadrovskog plana za 2020. godinu je u fazi izrade.

Uvođenje jedinica za upravljanje ljudskim resursima

Takođe, propisano je da opština ima jedinicu za upravljanje ljudskim resursima koja će se baviti svim onim pitanjima koja su od značaja za kadrovsku politiku, a o čemu predsjedniku opštine podnosi godišnji izvještaj.

Uvođenje RIA

Novina je da organi lokalne uprave, između ostalog, vrše pripremu i procjenu analize uticaja odluka i drugih propisa (RIA) koje donosi skupština opštine i predsjednik opštine, u skladu sa aktom organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.

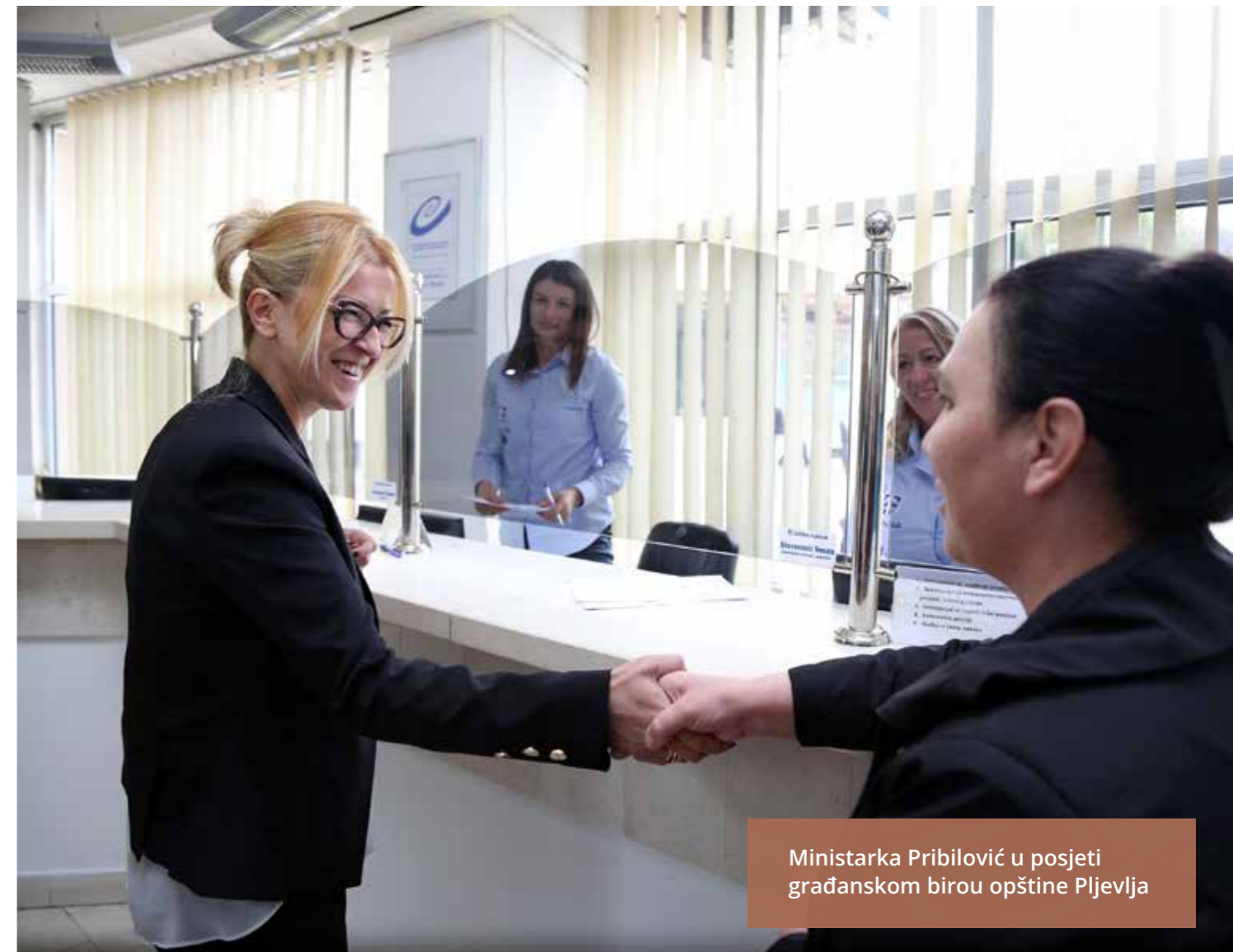
Takođe, imajući u vidu da je glavni administrator drugostepeni organ u upravnim stvarima iz izvornih poslova jedinica lokalne samouprave, novina je da se za vršenje poslova glavnog administratora traži položen pravosudni ispit.

U cilju uspostavljanja reda u sferi urbanizma, predviđeno je uvođenje glavnog arhitekta opštine, odnosno grada, koji bi bio odgovoran za urbanističko – arhitektonsku politiku. U susret novom sistemu tržišnog privređivanja i preduzetništva, u kome i organi jedinica lokalne samouprave treba da imaju značajnu ulogu, proširene su i nadležnosti opštinskog menadžera.

Lokalna uprava - novine

Zakonom o lokalnoj samoupravi predviđaju se određene novine u sistemu lokalne uprave. Njihov cilj je veća funkcionalnost, profesionalnost, efikasnost i lična odgovornost u vršenju njihovih poslova. Jasno su precizirani razlozi za prestanak mandata i razrješenje glavnog administratora, starješine organa lokalne uprave i njihovih pomoćnika.

Ministarka Pribilović u posjeti građanskom birou opštine Pljevlja

Uređenje službeničkog sistema

Značajno unapređenje ovog zakona ogleda se u uređenju službeničkih odnosa lokalnih službenika i namještenika. Ovo iz razloga jer se u praksi pokazalo da na određene odnose lokalnih službenika i namještenika nije moguće shodno primijeniti Zakon o državnim službenicima i namještenicima, te je, s obzirom na njihove specifičnosti, bilo potrebno posebno izdvojiti i regulisati određene odnose, odnosno pitanja, dok se izdvajaju pitanja na koja se shodno može primijeniti zakon kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika.

Posebno napominjemo da je razrađen službenički sistem i uređena kategorizacija radnih mjesta i zvanja lokalnih službenika i namještenika, te prepoznata nova zvanja, između ostalih i zvanje "glavni gradski arhitekta" kao i "rukovodilac službe koja vrši zajedničke i stručne poslove".

Nadalje, definisana su nova pravila i procedure za popunu radnih mjesta u lokalnoj upravi. Osnovni princip je da se popuna radnih mjesta najprije vrši putem instituta premještanja, odnosno raspoređivanja u skladu sa ovim Zakonom, pa ukoliko se popuna ne izvrši na ovaj način, ona se vrši putem internog oglasa, javnog oglasa i javnog konkursa. Novina u Zakonu je ta, što se umjesto internog oglasa unutar organa i službe, sada poznaje samo interni oglas između organa i službi. Na ovaj način skraćena je procedura zapošljavanja, pa će za popunu radnog mjesta biti potrebno manje vremena. Takođe, jasno se precizira da rukovodilac organa lokalne uprave, stručne službe, odnosno posebne službe donosi odluku o pokretanju postupka za popunu radnog mjesta, ako je radno mjesto utvrđeno aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, ako nije popunjeno, ako je predviđeno kadrovskim planom i ako su u budžetu opštine obezbijeđena finansijska sredstva. Cilj ovih rješenja je da se zapošljavanje vrši na osnovu kadrovskih potreba, odnosno kadrovskog planiranja i finansijskih mogućnosti opštine.

Uvedeno elektronsko testiranje kandidata

Shodno Uredbi o kriterijumima i bližem načinu sprovođenja provjere znanja, sposobnosti, kompetencija i vještina za rad u državnim organima, koja se primjenjuje i na lokalnom nivou u svim jedinicama lokalne samouprave uspostavljen je sistem elektronskog testiranja kandidata, koji podrazumijeva elektronsku provjeru znanja, sposobnosti, kompetencija i vještina kandidata koji ispunjavaju uslove internog, odnosno javnog oglasa za popunu radnog mjesta u organima lokalnih samouprava.

Za potrebe uspostavljanja sistema elektronskog testiranja kandidata u jedinicama lokalne samouprave, u saradnji između Ministarstva javne uprave i Zajednice opština, a uz podršku UNDP-ja Crne Gore obezbijeđen je i implementiran neophodni aplikacioni softver (sa bazom zajedničkih pitanja, koja se može dalje proširivati i prilagođavati shodno potrebama pojedinih opština) i sprovedene tri obuke za predstavnike JLS.

Sistem je do sada uspješno koristilo 13 jedinica lokalne samouprave (Andijevica, Bijelo Polje, Golubovci, Danilovgrad, Kolašin, Kotor, Plužine, Pljevlja, Podgorica, Rožaje, Tivat, Cetinje i Tuzi) u kojima su sprovedeni postupci popune radnog mjesta nakon instalacije softvera.

Prezentacija elektronske provjere znanja, vještina i kompetencija

Profesionalizacija Komisije za žalbe i Disciplinske komisije

Ranija zakonska rješenja na osnovu kojih je svaka jedinica lokalne samouprave imala disciplinsku komisiju i komisiju za žalbe pokazala su se kao neadekvatna i necjelishodna, pa se novim zakonskim rješenjima pribjegli njihovoj profesionalizaciji radi uštede, te ekonomičnijeg i efikasnijeg vođenja ovih postupaka.

Usklađivanje statuta i drugih opštih akata jedinica lokalne samouprave sa novim zakonom

U skladu sa novim Zakonom o lokalnoj samoupravi opštine su usvojile podzakonske akte (Statut, Poslovnik o radu Skupštine opštine, Odluku o načinu rada organa lokalne uprave) i uspostavile jedinice za upravljanje ljudskim resursima.

Posebna pažnja tokom 2019. godine, takođe, bila je usmjerena na praćenje i podršku u primjeni novog Zakona o lokalnoj samoupravi, te je u dijelu unapređenja sistema nadzora na zakonitošću rada lokalnih samouprava i praćenja implementacije Zakona, od svih jedinica lokalne samouprave zatraženo da dostave Statut opštine, Odluku o organizaciji i načinu rada organa lokalne uprave i Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji organa lokalne uprave stručnih službi i posebnih službi, radi utvrđivanja pravovremene usklađenosti ovih akata sa Zakonom. Na dostavljena akta prema potrebi pripremana su mišljenja kojima se konstatuju nepravilnosti u ovim aktima i preporučuju, odnosno nalažu mjere u cilju njihovog otklanjanja. Službenici direktorata su tokom realizacije ovih aktivnosti u neposrednoj saradnji sa svim ovim opštinama davali stručne sugestije na koji način da opštine otklone nepravilnosti u donesenim aktima.

Radionice i saradnja sa UNDP-em

Od početka primjene zakona u cilju unapređenja saradnje, jačanja kapaciteta jedinica lokalnih samouprava i bolje koordinacije između Ministarstva javne uprave i jedinica lokalne samouprave u primjeni novog zakonodavnog okvira, kao i efikasnijeg sprovođenja procesa optimizacije na lokalnom nivou, održano je 6 radionica za predstavnike jedinica lokalne samouprave na temu primjene novog zakonodavnog okvira na lokalnom nivou i razrješenja svih nedoumica i problema sa kojima se lokalne samouprave srijeću u njegovoj primjeni (u odnosu na Zakon o lokalnoj samoupravi, Zakon o državnim službenicima i namještenicima, Zakon o upravnom postupku, izradu Kadrovskih planova, primjenu Plana optimizacije itd.). Ove radionice organizovane su i održane zahvaljujući snažnoj saradnji između Ministarstva javne uprave i UNDP-a, u okviru projekta "Podrška uspostavljanju transparentne i efikasne javne uprave na usluzi građanima" koji finansira Evropska unija, a sprovodi UNDP u saradnji sa Ministarstvom javne uprave.

U okviru ovog projekta izrađen je i Nacrt Analize o mogućim oblicima međuopštinske saradnje u Crnoj Gori čiji je cilj da se prikupljanjem podataka na terenu u saradnji sa jedinicama lokalne samouprave, državnim organima i Zajednicom opština, a na osnovu međunarodnih iskustava i primjera najbolje regionalne prakse, predlože mogući vidovi ostvarivanja MOS i efikasniji načini sprovođenja nadležnosti lokalne samouprave u Crnoj Gori uz preporuku za usvajanje podsticajnih mjera i mehanizama kao i mogućih izvora finansiranja ovakve saradnje, kako bi se ojačali kapaciteti jedinica lokalne samouprave i unaprijedio način njihovog funkcionisanja.

Profesionalna i moderna lokalna samouprava preduslov je napretka društva

CRNA GORA U PARTNERSTVU ZA OTVORENU UPRAVU

prof. dr Gordana Đurović,
predsjednica NVO Crnogorska panevropska unija,
predstavnic za oblast poboljšanje javnih usluga u
Partnerstvu za otvorenu upravu

Partnerstvo za otvorenu upravu je međunarodna inicijativa koja ima za cilj da osigura sprovođenje konkretnih preuzetih obaveza vlada za promovisanje transparentnosti, podršku građanskom učešću u sprovođenju javnih politika, borbi protiv korupcije i korišćenju novih tehnologija unutar i izvan javne uprave za podršku inovacijama i ciljane javne servise dostupne građanima i privredi. Od svog osnivanja 2011. godine, Partnerstvo za otvorenu upravu je poraslo na 78 zemalja i 20 članova regionalnih i lokalnih zajednica, koji djeluju zajedno sa hiljadama organizacija civilnog društva. Pokretači ove inicijative bile su SAD, uz još 7 zemalja (Ujedinjeno kraljevstvo, Filipini, Meksiko, Brazil, Indonezija, Norveška, Južna Afrika), a sjedište same inicijative je u Vašingtonu. Svake dvije godine svaka članica podnosi Nacionalni akcioni plan koji je kreiran u saradnji sa civilnim društvom, a koji ističe konkretne obveze povećanja transparentnosti, odgovornosti i učešća javnosti u kreiranju i sprovođenju javnih politika od strane vlada zemalja članica.

Crna Gora se Partnerstvu za otvorenu upravu pridružila 13. februara 2012. godine, kada je formiran prvi Operativni tim i izrađen prvi Nacionalni akcioni plan (NAP). Vlada Crne Gore, zemlje kandidata za članstvo u Uniji, koja od juna 2012. godine pregovara članstvo, u prethodnom periodu je značajno unaprijedila stepen otvorenosti ka javnosti, posebno imajući u vidu da se proces reforme javne uprave sprovodi u saradnji sa civilnim društvom.

Važno je spomenuti da je, prema podacima Ministarstva javne uprave, krajem 2019. godine u Crnoj Gori registrovano ukupno 5.712 aktivnih NVO, od toga: 5.386 udruženja, 207 fondacija i 119 stranih organizacija. Najveći broj registrovanih organizacija aktivan je u oblasti kulture, zaštite ljudskih i manjinskih prava, umjetnosti, institucionalnog i vaninstitucionalnog obrazovanja, poljoprivrede i ruralnog razvoja i socijalne i zdravstvene zaštite. Većina razvijenih NVO djeluje na nacionalnom nivou, baveći se javnim zastupanjem, istraživanjima, monitoringom i izgradnjom kapaciteta u oblasti borbe protiv korupcije, javne uprave, ljudskih prava i smanjenja siromaštva.

U novembru 2018. godine Crna Gora je ponovo stekla aktivni status u inicijativi Partnerstva za otvorenu upravu i dostavila svoj drugi Nacionalni akcioni plan za sprovođenje inicijative Partnerstva za otvorenu upravu za period 2018-2020. godine. Koordinaciju ovim procesom

preuzelo je Ministarstvo javne uprave. Operativnu i vodeću ulogu u izradi Akcionog plana imao je novi Operativni tim koji čine predstavnici Vlade na nivou visokorukovodnog kadra i savjetnika predsjednika i potpredsjednika Vlade, kao i pet predstavnika NVO sektora za oblasti: poboljšanje javnih usluga, povećanje javnog integriteta, efikasnije upravljanje javnim resursima, uspostavljanje sigurnijih zajednica i povećanje odgovornosti kompanija. UNDP Crna Gora pružio je ekspertsku podršku pri izradi Nacionalnog akcionog plana Partnerstva za otvorenu upravu.

U prethodnom periodu, zahvaljujući mnogobrojnim inicijativama i unapređenju ukupnog pravnog i institucionalnog okvira, povećano je učešće javnosti u kreiranju, sprovođenju i nadgledanju kvaliteta sprovođenja određenih politika, rastućem broju elektronskih servisa prema građanima i biznisu, razvoju portala otvorenih podataka, fiskalnoj transparentnosti i integritetu državnih organa.

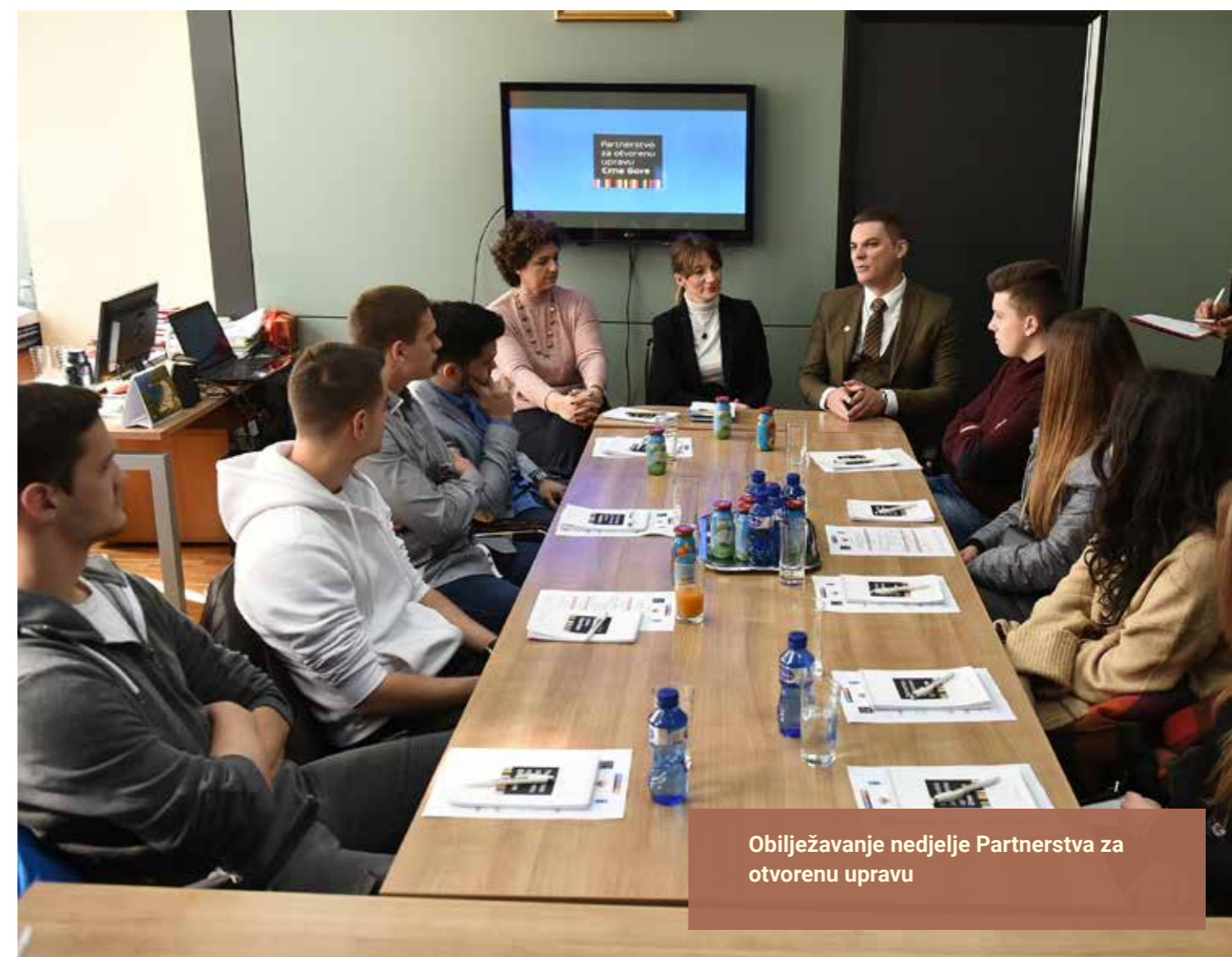
Kroz NAP za sprovođenje Inicijative partnerstvo za otvorenu upravu u Crnoj Gori za period 2018-2020. godine, preuzete su sljedeće ključne obaveze:

1. **priprema Nacionalnog identifikacionog dokumenta**, obezbjeđenje i pravno uređenje digitalnog identiteta građanina za bezbjedno i efikasno pristupanje javnim servisima (oblast poboljšanja javnih usluga);
2. **eDemokratija**, otvaranje novih online prostora za konsultacije sa javnošću tokom procesa izrade i pripreme politika, korišćenje servisa eParticipacija i ePeticija, standardizovanih portala jedinica lokalne samouprave, mjerenje zadovoljstva građana sa e-uslugama (oblast učešće građana);
3. **proaktivna objava informacija**, kreiranje elektronskih dokumenata na principima ePristupačnosti, koji podstiču transparentnost rada državnih organa i efikasnije pružanje javnih usluga građana i biznisu; promovisanje i veće korišćenje portala otvorenih podataka Vlade Crne Gore (oblast pristup informacijama – otvorenost organa državne uprave);
4. **efikasnija naplata administrativnih taksi**, uspostavljanje Nacionalnog sistema za naplatu administrativnih taksi (oblast efikasnije upravljanje javnim resursima);
5. **elektronsko preuzimanje rješenja** o plaćanju poreza na nepokretnosti uspostavljanje elektronskog pristupa bazi Rješenja o porezu na nepokretnosti za tekuću godinu, Poreske uprave (efikasnije upravljanje javnim resursima, pilot projekat) i
6. **unpređenje antikorupcijskih politika**, vizualizacija nacionalnog i budžeta lokalnih samouprava, brošura o budžetu za građane, studija o zaštiti zviždača (oblast povećanja javnog integriteta).

NAP je napravljen u skladu sa Metodologijom za pripremu strateških dokumenata, sa obrazloženjem svih šest preuzetih obaveza, definisanim zadacima u okviru svake od njih, nosiocima aktivnosti, rokovima, indikatorima i budžetom od 827.150 € (koji se obezbjeđuje iz budžeta i IPA sredstava). Nakon 12 mjeseci, ocijenjen je stepen realizacije svih obaveza sa obrazloženjem. Konstatovano je da je značajan broj zadataka ostvaren ili je realizacija u toku, te da je ostvarena dobra dinamika realno planiranih aktivnosti. Ukazano je i na zadatke kojima je neophodno više se posvetiti u narednom periodu, kako bi se ostvarilo što veći stepen realizacije preuzetih obaveza.

U novembru 2018. godine Crna Gora je ponovo stekla aktivni status u inicijativi Partnerstva za otvorenu upravu i dostavila svoj drugi Nacionalni akcioni plan za sprovođenje inicijative.

Obilježavanje nedjelje Partnerstva za otvorenu upravu

Debata predstavnika Vlade i nevladinog sektora, te zainteresovanost svih aktera kroz uključivanje oko ocjene realizacije preuzetih obaveza potvrđuje pravilno opredjeljenje, bazirano na principima Inicijative da se u Operativni tim, u kreiranje i sprovođenje Nacionalnog akcionog plana, uključe predstavnici i Vlade i nevladinog sektora. Kako se navodi i u Strategiji unapređenja podsticajnog okruženja za djelovanje nevladinih organizacija 2018-2020. „Koncept participativne demokratije i civilnog društva podrazumijeva da se građani direktno ili kroz nevladine organizacije (NVO), kontinuirano uključuju u društvene i političke procese, zastupajući različite legitime interese i vrijednosti. Različiti, slobodno iskazani interesi i vrijednosti, nijesu samo suština pluralizma kao jednog od osnovnih načela demokratije, već i sastavni dio procesa kreiranja i primjene održivih javnih politika“.

Dodatno, u okviru inicijative Partnerstva za otvorenu upravu postoji Mehanizam nezavisnog izvještavanja (Independent Reporting Mechanism, IRM), kao dodatno sredstvo pomoću kojeg sve zainteresovane strane mogu pratiti progres sprovođenja inicijative u zemljama učesnicama. IRM daje godišnje nezavisne izvještaje o napretku za svaku zemlju koja učestvuje u POU. Izveštaji o napretku daju procjenu rada Vlade o implementaciji akcionih planova POU-a i napretka u ispunjavanju principa otvorene Vlade, a izrađuju i tehničke preporuke za poboljšanje stanja. Ovi izvještaji imaju za cilj podsticanje dijaloga i promovisanje odgovornosti između Vlada članica i građana. U toku je priprema prvog Izvještaja za Crnu Goru za 2019. godinu, koji će dati generalni osvrt na NAP, kao i preporuke za pripremu novog za naredni period. IRM će biti dostupan na sajtu inicijative (www.opengovpartnership.org) kao i na sajtu Partnerstva za otvorenu upravu Crne Gore (www.otvorenauprava.me).

KOMUNIKACIJA SA UPRAVOM U BILO KOJE VRIJEME I SA BILO KOG MJESTA

Dušan Polović,
generalni direktor

Direktorata za elektronsku upravu i informatičku bezbjednost

Generator promjena, odnosno glavni pokretač razvoja moderne države je upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija kako bi se olakšao pristup informacijama javne uprave, obezbjedila razmjena informacija i savladale fizičke prepreke tradicionalnih sistema da koriste te tehnologije. Povećanje dostupnosti i olakšano izvršenje usluga javne uprave u korist građana, privrednika, kao i zaposlenih u tim službama predstavlja imperativ rada javne uprave.

Automatizacijom, odnosno informatizacijom postojećih poslovnih procesa i tradicionalnog načina funkcionisanja koji se vode u organima javne uprave, doći će se do novih stilova upravljanja, novih načina planiranja i određivanja strategija, obavljanja poslova, kao i organizovanja i dostavljanja informacija.

Građanima i privredi će unapređenjem postulata elektronske uprave, usluge javne uprave biti jednostavnije, biće potrebno kraće vrijeme za njihovu realizaciju, smanjiće se obim podataka koji je neophodno pribaviti i priložiti za realizaciju usluge. S druge strane, automatizacijom poslova, elektronskom razmjenom podataka između organa uprave, povećaćće se efikasnost i efektivnost rada javne uprave i učiniti je spremnom da bude u službi građana i privrede.

Zakonsko uređivanje oblasti elektronske uprave ima za cilj da omogući i podstakne brže, efikasnije i ekonomičnije poslovanje državnih organa, organa državne uprave, državnih agencija, državnih fondova, organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave i službi, nezavisnih i regulatornih tijela, pravnih i fizičkih lica koja vrše javna ovlaštenja kada u vršenju poslova iz svoje nadležnosti upotrebljavaju informaciono-komunikacione tehnologije, koje će omogućiti građanima i privredi lakši i sigurniji pristup uslugama organa, elektronskim putem.

Osnovni cilj zakonskog uređivanja ove oblasti je omogućavanje i podsticaj bržeg i efikasnijeg upravnog postupanja javne administracije i povećanje povjerenja u elektronsko poslovanje organa.

Sigurna i jednostavna interakcija između građana, privrede i javne uprave, koja se zasniva na sigurnoj elektronskoj identifikaciji i upotrebi digitalnih certifikata, doprinijeće povećanju zadovoljstva građana u pogledu kvaliteta pruženih usluga, što predstavlja i jedan od ciljeva reforme javne uprave.

Novi Zakon o elektronskoj upravi dodatno uređuje zakonski okvir za sigurnu i efikasnu elektronsku upravu koja je okrenuta građanima i privredi, pored Zakona o elektronskom dokumentu, Zakona o informacionoj bezbjednosti, Zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu, Zakona o upravnom postupku, Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, Zakona o slobodnom pristupu informacijama, Zakona o administrativnim taksama, Zakona o ličnoj karti i dr. čini pravni okvir elektronske uprave.

Nakon donošenja Zakona o upravnom postupku, Zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu, kao i drugih zakona i seta podzakonskih akata, zaokružuje se pravni okvir i stvaraju preduslovi za dalji razvoj elektronske uprave, kako na državnom, tako i na lokalnom nivou. Takođe, novim zakonom se uređuje koordinacija razvoja elektronske uprave na svim nivoima, uspostavljanjem Savjeta za elektronsku upravu, koji će razmatrati stručna pitanja, koordinirati razvojem, kao i predlagati mjere u oblasti elektronske uprave. Novim zakonom normira se uvođenje nacionalnih sistema za elektronsku identifikaciju i elektronsku naplatu administrativnih taksi. Jedan od ciljeva koji se želi ostvariti je i postizanje olakšane komunikacije građana i javne uprave, odnosno unapređenje ambijenta u kojem je javna uprava servis građana i privrede.

Dušan Polović

Novi Zakon o elektronskoj upravi ima za cilj dodatno uređenje oblasti elektronske uprave u Crnoj Gori u skladu sa njenim stvarnim i projektovanim potrebama, kako sa aspekta razvojnih potreba, tako i u skladu sa zahtjevima međunarodnih integracionih procesa i unapređenja ambijenta u kojem će javna uprava biti servis građana i privrede, a najbolji način za eliminisanje administrativnih barijera je upravo mogućnost da građani i privredni subjekti komuniciraju sa javnom upravom u bilo koje vrijeme i sa bilo kojeg mjesta.

Novim Zakonom o elektronskoj upravi proširuje se obuhvat primjene zakona i na druge organe vlasti i propisuje se upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u državnim organima, organima državne uprave, organima lokalne samouprave, organima lokalne uprave, nezavisnim i regulatornim tijelima i pravnim i fizičkim licima koja vrše javna ovlaštenja, u vršenju poslova iz svoje nadležnosti.

Prepoznavanjem uloge organa lokalne samouprave u pojedinim odredbama ovog zakona daje se veći značaj efikasnijoj komunikaciji između državne i lokalne vlasti, kao i objedinjavanjem elektronskih usluga na svim nivoima vlasti u jednu pristupnu tačku. Nadalje, regulisanje načina korišćenja osnovne infrastrukture elektronske uprave, koju čine data centar, disaster recovery centar, informaciono-komunikaciona infrastruktura, kao i dijeljeni infrastrukturni, aplikativni i internet sistemi će se dodatno urediti predloženim zakonskim rješenjem, kao i propisivanje pravila za korišćenje mrežne i serverske infrastrukture elektronske uprave, dostavljanje podataka o podacima i informacionim sistemima organa, definisanje pravila za prijavljivanje i razmjenu podataka između organa u sistemu javne uprave.

Očekujemo da će Zakon o elektronskoj upravi stvoriti uslove da građani, privreda i država u što većoj mjeri koriste nove tehnologije, da poslove obavljaju brže, efikasnije i jeftinije, kao i da će se sprovođenjem Zakona povećati transparentnost i povjerenje u rad javne uprave na svim nivoima.

Ono što je značajna novina je normiranje da se tokom elektronskog postupanja, putem jedinstvenog sistema elektronske identifikacije vrši upravljanje elektronskim identitetima korisnika kroz procese autentifikacije i autorizacije, a uređuje se i proces prijema elektronskog podneska i otpremanja akta u elektronskom obliku, kao i naplata administrativnih taksi elektronskim putem.

Odredbama Zakona o elektronskoj upravi uspostavlja se viši nivo efikasnosti i efektivnosti rada organa na koje se zakon primjenjuje, uz pravnu sigurnost kroz ostvarivanje principa transparentnosti i efikasnosti čime se formira pogodno poslovno okruženje, naročito za investicije.

Novi Zakon o elektronskoj upravi ima za cilj dodatno uređenje oblasti elektronske uprave u Crnoj Gori u skladu sa njenim stvarnim i projektovanim potrebama, kako sa aspekta razvojnih potreba, tako i u skladu sa zahtjevima međunarodnih integracionih procesa i unapređenja ambijenta u kojem će javna uprava biti servis građana i privrede, a najbolji način za eliminisanje administrativnih barijera je upravo mogućnost da građani i privredni subjekti komuniciraju sa javnom upravom u bilo koje vrijeme i sa bilo kojeg mjesta.

Predlogom zakona se koncipira sistem instrumentata koji se stavljaju na raspolaganje građanima, privrednim društvima, drugim pravnim licima i preduzetnicima u cilju pojednostavlivanja komunikacije sa državnim organima.

U metodološkom smislu, Predlog zakona koncipira sistem elektronske uprave u cilju pojednostavlivanja komunikacije korisnika sa organima uprave i u neophodnoj mjeri usklađen je sa politikama, re-

zolucijama, sporazumima Evropske unije posebno sa Direktivom 2006/123/EZ Evropskog parlamenta u smislu odredbi da Države članice osiguravaju da se svi postupci i formalnosti vezani za pristup i izvođenje uslužne djelatnosti mogu lako ispuniti na daljinu i elektronskim putem preko pripadajuće jedinstvene kontaktne tačke i pri odgovarajućem nadležnom tijelu. Predlog zakona je usklađen sa Regulativom 910/2014 Evropske unije, u smislu odredbi kojima se uređuje elektronska identifikacija.

Elektronskim poslovanjem širi se prostor poslovanja jer svi akteri elektronskog poslovanja postaju dio jednog digitalnog tržišta (Digital Single Market), smanjuju se troškovi poslovanja (smanjuje se upotreba papirne dokumentacije), značajno se povećava efikasnost i ostvaruje neposredna interakcija između strana u poslovanju (brža je razmjena informacija i poslovne procese preuzimaju uređaji, čime se brzina obrade zahtjeva povećava, a mogućnost greške smanjuje).

Punom informatizacijom javne uprave, kada je svaki zahtjev elektronski evidentiran, kada se razmjena podataka vrši elektronskim putem, kao i kada postoji neposredna komunikacija između podnosioca zahtjeva i organa koji ga obrađuje, isključuje se svaka mogućnost neopravdanog dugog trajanja obrade zahtjeva.

Očekujemo da će Zakon o elektronskoj upravi stvoriti uslove da građani, privreda i država u što većoj mjeri koriste nove tehnologije, da poslove obavljaju brže, efikasnije i jeftinije, kao i da će se sprovođenjem Zakona povećati transparentnost i povjerenje u rad javne uprave na svim nivoima.

DEVET MILIONA ZA BOLJU JAVNU UPRAVU

Admir Šahmanović

generalni direktor Direktorata za međunarodnu saradnju i programe pomoći

Značaj javne uprave u uslovima globalizacije je nesporn, kako u pogledu širine i broja zadataka koje obavlja u svakom društvu, finansijskih sredstava kojima se koristi i koja preusmjerava putem javnih politika, broja ljudi koje neposredno ili posredno angažuje, tako i u pogledu razvojnih i stratejskih planova koji će uticati na budućnost ljudske civilizacije.

Reformu javne uprave ne treba vezivati isključivo za ulazak u EU, već taj proces treba sprovoditi u interesu države i njenih građana.

Definisani prioriteti na evropskom putu adresiraće se na najbolji način, uz podršku sredstava koja su nam za te svrhe na raspolaganju od EU iz Programa sektorske budžetske podrške. Kroz pružanje podrške implementaciji Strategije reforme javne uprave 2016-2020,

ostvariće se zadati cilj, pružanje doprinosa održivom rastu i jačanje konkurentnosti kroz uspostavljanje transparentnije, efikasnije i servisno orjentisane javne uprave u CG.

Ukupna podrška EU za reformu javne uprave Crne Gore iznosi 6,1 miliona eura, čemu se dodaje 3 miliona tehničke podrške za izgradnju kapaciteta javne uprave za postizanje rezultata i ciljeva definisanih programom. Dakle, u decembru 2018. godine obezbijeđeno je četiri miliona eura, a u decembru 2019. godine 2,1 miliona eura.

Budžetska podrška EU u oblasti reforme javne uprave rezultat je napretka koji je Vlada Crne Gore ostvarila u oblasti reforme javne uprave i ispunjavanja obaveza u procesu evropskih integracija.

Ukupna podrška EU za reformu javne uprave Crne Gore iznosi 6,1 miliona eura, čemu se dodaje 3 miliona tehničke podrške za izgradnju kapaciteta javne uprave za postizanje rezultata i ciljeva definisanih programom. Dakle, u decembru 2018. godine obezbijeđeno je četiri miliona eura, a u decembru 2019. godine 2,1 miliona eura.

Podržane reformske mjere su uključivale usvajanje zakonodavnog okvira kako bi se stvorila održiva javna uprava, koja pruža bolje javne usluge i ima kapacitet da odgovori na potrebe građana i privrede. Zakonodavne promjene su, takođe, postavile osnovu za uspostavljanje jedinstvenog informacionog sistema za razmjenu podataka između državnih registra. Ovo će pojednostaviti administrativne procedure, povećati broj elektronskih usluga i poboljšati kvalitet i dostupnost javnih usluga, što će na kraju rezultirati nižim troškovima za građane i preduzeća.

Podrška EU, takođe, je podstakla digitalizaciju, uključujući pružanje elektronskih usluga na portalu eUprave i jačanje eDemokratije projektima kao što su "Glas građana - ePetition", inicijativa da se građanima omogući učešće u kreiranju javne politike, sa 3.000 potpisa.

Kada je u pitanju iznos sredstava opredijeljen iz tehničke podrške, važno je pomenuti da je Ministarstvo javne uprave intenzivno radilo na koordinaciji rada relevantnih institucija u vezi sa izradom tenderske dokumentacije i obezbjeđenju uslova za implementaciju projekata iz komplementarne podrške. Ovakav pristup rezultirao je ugovaranjem 12 projekata u ukupnoj vrijednosti od oko 2,8 miliona eura koji imaju za cilj da unaprijede kapacitete javne uprave, a, prije svega Upravne inspekcije, Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama i Zavoda za statistiku Crne Gore.

Evidentno je da je urađeno mnogo u transformaciji javne uprave u servis građana, kroz digitalizaciju brojnih evidencija i uvođenje elektronskih servisa. Naime, prvi cilj reforme jeste da javna uprava pruži bolje rezultate građanima i zbog toga se, kako je gore navedeno, radilo u različitim oblastima – na neophodnim propisima, podizanju digitalnih kapaciteta javne uprave (e-uprava), upravljanju ljudskim resursima, kroz kreiranje kadrovskih politika sa ciljem veće profesionalnosti i depolitizacije državnih službenika.

Takođe, određeni iznos sredstava opredijeljen je za civilni sektor imajući u vidu da EU podržava organizacije civilnog društva koje su prepoznate kao partneri u procesu reforme javne uprave. Te organizacije će preduzeti aktivnosti podizanja svijesti, nadgledati sprovođenje reforme javne uprave i podstaći inkluzivno donošenje politika i participativnu demokratiju.

Sprovođenje ovakvih reformi je zahtjevno i izazovno u administrativnom i finansijskom smislu, te je veoma važna blagovremena i adekvatna podrška razvojnih partnera, zbog čega dugujemo veliku zahvalnost Evropskoj komisiji koja nas nesebično podržava u ovom pristupnom procesu.

Pomenuti Program SBS je omogućio da imamo dovoljno administrativnih kapaciteta da nastavimo sa reformama i da ih unaprijeđujemo, a izuzetne partnere imamo i u EU i drugim donatorima koji nam u tome pomažu.

Na kraju, opredijeljena sredstva su veliki motivaconi faktor da nastavimo krupnim koracima naprijed.

PREKO 8 MILIONA EURA ZA FINANSIRANJE I KOFINSIRANJE EU PROJEKATA

Marija Janković,

samostalna savjetnica I u Direktoratu za dobru javnu upravu i djelovanje NVO

Javna uprava i NVO - Kvalitetan međusektorski odnos zavistan od demokratskih navika

Shodno uspostavljenom institucionalnom, finansijskom i pravnom okviru za djelovanje NVO u Crnoj Gori, u osnovi odnosa javne uprave i nevladinih organizacija je partnerstvo.

Ministarstvo javne uprave je od 2017. godine učinilo krupne napore da ovo partnerstvo bude osnaženo i vidljivo, unapređujući propise i praksu usmjerenu na razvoj civilnog društva i produbljenje međusektorske saradnje i povjerenja. Razvoj i djelovanje građanskog korpusa od izuzetne je važnosti za održavanje demokratskog kapaciteta društva, i zbog toga i država i NVO moraju održati svoju ulogu aktivnom u međusobnom dijalogu.

Finansiranje projekata i programa NVO iz državnog budžeta posebno podstiče aktivniju i podsticajnu saradnju organa uprave i nevladinih organizacija, sa ciljem uspješne realizacije javnih politika namijenjenih poboljšanju uslova života građana i našeg društva. Upravo finansiranje NVO projekata, u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama, u osnovi ima okrenutost javnim interesima, a definisana pravila imaju za cilj obezbjeđenje njihovog kvalitetnog ostvarenja.

Sprovođenje javnih konkursa u oblasti od javnog interesa otvorilo je na još jedan, nov način javnu upravu prema NVO sektoru i građanima kao korisnicima njihovih projekata.

Za dvije godine finansirano je preko 590 projekata u oblastima od javnog interesa u iznosu od preko 7 miliona eura. Pored toga, kroz vrlo jednostavno osmišljen postupak kofinansiranja projekata i programa NVO podržanih iz fondova EU, Ministarstvo javne uprave je kofinansiralo 73 EU projekta i programa, opredjeljujući za to traženih preko milion eura.

Cilj ovih ulaganja je izazivanje poželjne razlike u odnosu na status quo u širokom spektru oblasti u kojima građani i posebne ciljne grupe imaju najrazličitije potrebe. Dodatno, ova usmjerenost na rezultate i zajednička odgovornost za njihovo postizanje osnažuje vlasništvo i odgovornost uključenih aktera.

Participacija NVO sektora u kreiranju i praćenju javnih politika legitimishe demokratsku opredijeljenost u razvoju međusektorskog odnosa, i kao takva je preduslov za ostvarenje bilo kojeg drugog oblika međusektorske saradnje.

Rezultati, uz puno uvažavanje uloženi resursa i organa uprave i NVO sektora, doprinose zainteresovanosti, motivaciji i želji da se unaprijede mehanizmi saradnje i promovišu efekti zajedničkog rada.

Dinamika odnosa uslovljena je i procesom učenja i prilagođavanja mnoštvu različitih potreba u različitim poljima djelovanja, koje u krupnom planu pokriva oblast razvoja nevladinih organizacija i podsticajnog okruženja za njihovo funkcionisanje.

Uticaj iskustava ne trpi odlaganja ili kašnjenja u primjeni standarda u finansiranju projekata i programa NVO niti standarda kvalitetnih i svrsishodnih javnih konsultacija u pripremi javnih politika. To je prostor za novi ciklus podešavanja prakse u skladu sa propisima, inspirativnom praksom i naučenim u prethodnom periodu.

Osnaženje sektora iziskuje velika ulaganja, i to ne samo finansijska, i složen je proces sagledavanja partnerskog učinka u realizaciji politika i njegovog uticaja na građane i izdvojene ciljne grupe. No, i bez spremnosti na takva ulaganja, prije svega, ulaganja u jačanje ekspertize kadrova, uspjeh može biti privid i kao takav demotivisuci za budući trud da se stanje popravi. Ipak, predvidljivi benefiti pomenutih ulaganja prvu opciju ne čine ozbiljnom.

Kvalitetan međusektorski odnos je promjenljiv i fleksibilan, ali i čvrst u svojoj neprekidnoj zavisnosti od usvajanja demokratskih navika i širenja građanskog prostora.

REFORMA JAVNE UPRAVE: OD GLOMAZNOG APARATA DO EFIKASNE SLUŽBE

Predrag Zečević,
zamjenik glavnog i odgovornog urednika Dnevnik novina

Crna Gora je, osnivanjem Ministarstva javne uprave, pokrenula još širu reformu javne uprave s ciljem da građanima i privredi pruži veći kvalitet usluga uz razumne troškove.

Čitava poenta priče, oko efikasne javne uprave, svodi se na to da i sa što manje šaltera i činovnika pruži bolja i brža usluga privredi i građanima.

Zbog toga su mnogi skloni da kažu da je reforma javne uprave u stvari reforma države, budući da dolazi do promjena u njenoj organizaciji i funkcionisanju.

Implementacija tekovina EU

Prije ove reforme, crnogorski državni aparat, slično kao u zemljama okruženja, je slovio kao glomazan i spor. No, aktuelna Vlada i nadležno Ministarstvo javne uprave se potrudili da se takav imidž počne popravljati. Krenimo redom...

Prije svega, efikasna javna uprava ne znači automatski otpuštanje službenika i da jedan činovnik radi 10 poslova.

Naime, zbog evroatlantskih integracija, našoj državi su potrebni moderni, obrazovani i IT veoma pismeni službenici, jer je proces evropskih integracija, za koji se Vlada čvrsto opredijelila, neraskidivo povezan sa kapacitetom javne uprave da implementira sve tekovine Evropske unije u naš sistem.

Zbog toga prioritetan zadatak ne treba da bude manji broj službenika, već efikasnija javna uprava zasnovana na eUpravi i digitalizaciji svega.

Smanjen broj državnih organa

Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave iz 2019. godine, sve u skladu sa Zakonom o državnoj upravi, Ministarstvo javne uprave je prvi put smanjilo broj državnih organa za šest.

Naime, za razliku od tada važeće organizacije državne uprave koja je pored 17 ministarstava imala i 35 organa uprave, po Uredbi u sistemu sada imamo 17 ministarstava i 29 organa uprava nad kojima se vrši nadzor.

Nova organizacija, kako je tada primijećeno, osim što je racionalnija i ima manji broj organa, treba da doprinese efikasnosti rada i djelovanja i obezbijedi visok nivo kvaliteta u pružanju usluga, jer počiva na jasnim kriterijumima i linijama odgovornosti.

Uprava policije samostalni organ

Konkretno, Uprava policije je od 2019. godine postala samostalni organ, nad kojim nadzor vrši MUP. Spojile su se Lučka Kapetanija i Uprava pomorske sigurnosti u jedan samostalni organ. Zavod za intelektualnu svojinu je formalno ukinut i postao je dio Ministarstva ekonomije. Uprava za inspeksijske poslove je postala samostalni organ nad kojim nadzor vrši Vlada preko Ministarstva javne uprave.

Agencija za duvan se Uredbom ukinula i prešla u resor Ministarstva finansija. Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma je postala dio Uprave policije. Takođe, Uprava za zbrinjavanje izbjeglica je ukinuta i postala je dio MUP-a. Uprava za javne nabavke je, takođe, ukinuta i postala je dio Ministarstva finansija.

EU prepoznala napore

Evropska unija je prepoznala napore koje sprovodi Ministarstvo i Vlada, u vezi sa reformom javne uprave, pa je krajem prošle godine izdvojila dodatnih 2,1 miliona eura. Cilj pomoći je da javna uprava Crne Gore postane još pristupačnija i efikasnija, smanjujući troškove za građane i za privredu. Podsjetimo, EU je ukupno obezbijedila više od šest miliona eura za reformu javne uprave u Crnoj Gori. U decembru 2018. godine obezbijedeno je četiri miliona eura, a u decembru 2019. godine 2,1 miliona eura.

Podržane aktivnosti su se, kako je tada saopšteno, odnosile na usvajanje zakonodavnog okvira kako bi se stvorila održiva javna uprava, koja pruža bolje javne usluge i ima kapacitet da odgovori na potrebe građana i privrede.

Zakonodavne promjene su, takođe, postavile osnovu za uspostavljanje jedinstvenog informacionog sistema za razmjenu podataka između državnih registara.

Ovo će pojednostaviti administrativne procedure, povećati broj elektronskih usluga i poboljšati kvalitet i dostupnost javnih usluga, što će na kraju rezultirati nižim troškovima za građane i privredu.

Podrškom EU, takođe je, kako je navedeno, podstaknuta digitalizacija i razvoj elektronskih usluga na portalu eUprave, te jačanje eDemokratije projektima kao što je "Glas građana - ePetition", platformom koja omogućava učešće građana u kreiranju javnih politika sa 3.000 potpisa.

I na kraju, za reformu javne uprave od suštinske važnosti je potpuna implementacija modernog Zakona o državnim službenicima i namještenicima i, najvažnije, implementacija Plana optimizacije javne uprave.

Naročito brzo je potrebna isplata otpremnina službenicima koji su odlučili da sporazumno prekinu radni odnos.

KLJUČNO JE VODITI BRIGU O SVAKOM ZAPOSLENOM

Intervju sa Dankom Četković, NLP trenericom

Šta je zapravo NLP i otkad se primjenjuje u Crnoj Gori?

NLP je metodologija za lični i profesionalni razvoj, nastala 70-tih godina XX vijeka u SAD-u. Obuhvata osnove psihologije, komunikologije, lingvistike i čini metodologiju jednostavnu za proučavanje sa izuzetnim rezultatima na polju postizanja kvalitetnije komunikacije, boljih međuljudskih odnosa i generalno rada sa ljudima. U Crnoj Gori već skoro 5 godina postoji NLP Network, organizacija koja kreira i izvodi treninge zasnovane na ovoj metodologiji.

NLP je skup tehnika i metoda koje omogućavaju brzu i efikasnu promjenu, te velike pomake u ličnom razvoju. U poslovnom kontekstu tehnike NLP-a koriste se u svrhu lakšeg upravljanja promjenama, rješavanja ograničavajućih uvjerenja i navika, te postizanja ciljeva i kvalitetnijih poslovnih rezultata. Kroz stvaranje uspješne i podsticajne komunikacije i održavanje kvalitetnih odnosa s kolegama kreira se kvalitetnija atmosfera za rad, postižu bolji rezultati i unapređuje kvalitet usluga.

Obuka o internoj komunikaciji sa zaposlenima u Ministarstvu javne uprave

Kome je namijenjena ova metoda i kako se ona može iskoristiti u poslovnoj komunikaciji?

Ova metodologija je vrlo jednostavna za proučavanje, nije ograničavajuća u smislu nekih predznanja, prethodnih iskustava i sl. Korisna je svima koji rade sa ljudima, bilo da su na rukovodećoj poziciji, rade u timu ili sa klijentima i strankama. Uz pomoć NLP-a unapređujemo liderske vještine, vještine pregovaranja, prezentovanja i sl.

Takođe, unapređujemo cjelokupni potencijal ličnih kompetencija, zahvaljujući kojima i naše profesionalne kompetencije kvalitetnije dolaze do izražaja.

Npr. imate zaposlene koji su veoma stručni u domenu svoje pozicije, međutim, imaju izazov sa javnim nastupom ili neadekvatnu komunikaciju sa ostalim članovima tima. Ukoliko se poradi na njihovim vještinama komunikacije i javnog prezentovanja, njihova stručnost će više doći do izražaja i biti efikasnije korisna za dobrobit cijele organizacije, kao i njihovu lično.

Kao jedna od ključnih stvari koja se provlači kroz Vaš program obuke je vještina komuniciranja. Koje su to osnovne vještine, tehnike i alati koji su nam neophodni da bismo ostvarili uspješnu komunikaciju?

Za uspješnu komunikaciju je važno da obratimo pažnju na sve njene aspekte, da sa punom pažnjom slušamo svog sagovornika. Ljudi uglavnom, uvijek kažu šta je problem, na šta treba obratiti pažnju i sl. međutim, mi najčešće ne slušamo pažljivo.

Mi, uglavnom, dok naš sagovornik priča, smišljamo šta ćemo mi sljedeće reći ili kako da mu odgovorimo. Interpretiramo ono što smo čuli na svoj način i onda iznova ponavljamo, raspravljamo se, gubimo vrijeme na nešto što smo htjeli, a nismo rekli, na nešto što nismo mislili i sl. Takođe, važno je da vodimo računa o neverbalnom aspektu komunikacije. Prema nekim davnim istraživanjima za cjelokupni utisak koji će sagovornik imati o nekom našem izlaganju najveći uticaj na njega, čak 93% imaće naše neverbalno poput držanja, izraza lica, tona glasa, intonacije i sl. dok će samo 7% na njega uticati naš verbalni sadržaj izlaganja.

A priznaćete, da svi mnogo više obraćamo pažnju na ono što ćemo reći, nego na ono kako ćemo to reći, kako ćemo zvučati i izgledati dok to budemo govorili. Neverbalna komunikacija je presudna, ona daje kontekst našoj verbalnoj komunikaciji.

Koji su najčešći izazovi komuniciranja sa kojima se suočavamo?

Najčešći izazov u komunikaciji je taj što mi mislimo da smo u pravu, a da druga strana nije, da ona ne razumije, da je ona pogriješila, da druga strana treba da shvati šta smo mi mislili i željeli da kažemo i sl. Dok god imamo takav stav, teško da možemo išta promijeniti.

Onog trenutka kad postanemo otvoreni da preispitamo ovaj svoj stav, otvara se veliki prostor za unapređenje. Postoji puno tehnika za unapređenje konkretnih vještina u komunikaciji, međutim one imaju efekta tek kad prihvatimo smo mi odgovorni za svoju komunikaciju i da ako nešto želimo da unaprijedimo, prvo treba početi od sebe i svog pristupa.

Najjednostavniji način pomoću kojeg možemo procijeniti svoju komunikaciju jeste da provjerimo koliko smo zadovoljni povratnim informacijama koje dobijamo od drugih. Npr. da li poslije mog delegiranja zaposleni uradi ono što sam tražila ili dostavi potpuno pogrešan izvještaj ili da li sam imala jednu namjeru, a kolegica je shvatila nešto sasvim drugo i naljutila se na mene.

Takođe, npr. htjela sam da pitam šefa za varijabilu, jer sam prošli mjesec radila skoro svaki dan preko-vremeno, ali nisam imala hrabrosti, pa sam prećutala i loše se osjećam zbog toga... Ovo su sve znaci da imamo izazove u nekom od segmenata komunikacije.

Za koga možemo da kažemo da uspješno komunicira?

Za svakoga ko uspijeva da jasno i precizno izrazi svoje misli, ko nema ili vrlo malo ima nerazumijevanja i nesporazuma u međuljudskim odnosima.

Uspješno komunicira npr. neko ko kada delegira neki zadatak druga strana u potpunosti razumije šta, kako i kad treba da uradi, neko kome se ne vraćaju izvještaji i dopisi na dopune i ispravke, neko ko ne gubi vrijeme na dodatna pojašnjavanja i objašnjavanja, neko čije prezentacije su jasne i poslije kojih publika nema nejasnoća, ko ima dobre međuljudske odnose sa kolegama, sa nadređenima, sa klijentima i ko umije da nađe zajednički jezik sa najrazličitijim sagovornicima i da svoj pristup prilagodi situaciji i sagovornicima.

Možda djeluje suviše zahtjevno i komplikovano, međutim, za mnoge od ovih stvari dovoljno je obratiti pažnju, promijeniti pristup, a mnoge od njih se vrlo uspješno i brzo uče, naravno kad postoji motivacija.

Koje su to metode koje mogu da pomognu u unapređenju interne komunikacije, posebno u javnoj upravi? Navedite nam neke primjere.

Javna uprava je sistem koji ima svoje specifičnosti. I shodno tome, sve metode treba tome i prilagoditi. Javna uprava je, prije svega, servisno orjentisana, bilo prema fizičkim ili pravnim institucijama, zato je neophodno raditi na jačanju kapaciteta zaposlenih u tim domenima.

Svakako svi aspekti unapređenja komunikacijskih vještina, upravljanje stresom, kojeg ima prilično u javnoj upravi, upravljanje vremenom, odgovorno delegiranje, unapređenje ličnih kompetencija zaposlenih, jačanje timskog rada i saradnje, motivacija zaposlenih...

Za kvalitetnu internu komunikaciju i saradnju unutar institucija ključno je voditi brigu o svakom zaposlenom, puno zajedničkih trening programa koji će, s jedne strane, doprinijeti pojedinačnom razvoju i napredovanju, ali i kvalitetnijoj zajedničkoj saradnji.

Koji su najčešće „uslovno rečeno“ usvojeni obrasci ponašanja ili greške koje su zajedničke svim ili bar većini ljudi sa kojima radite, a kojih oni nisu svjesni?

Najčešće se to odnosi na našu percepciju. Mi polazimo od toga da je naša percepcija istina i to pokušavamo konstantno da nametnemo drugima. Zaboravljajući da i drugi imaju svoje percepcije, za

koje, takođe, smatraju da su objektivne istine, i tako se stalno vrtimo u krug i trošimo jako puno vremena i energije na ta bespotrebna dokazivanja, ko je u pravu, a ko je pogriješio, umjesto da stavimo fokus na rješenja. Ako nešto želimo da promijenimo npr. u komunikaciji, u odnosima sa kolegama i klijentima, jedino što možemo je mijenjati svoje pristupe, svoj stil komunikacije, svoje ponašanje.

Za uspješnu komunikaciju je važno da obratimo pažnju na sve njene aspekte, da sa punom pažnjom slušamo svog sagovornika. Ljudi uglavnom, uvijek kažu šta je problem, na šta treba obratiti pažnju i sl. međutim, mi najčešće ne slušamo pažljivo.

Ako biste morali da izberete jednu tehniku iz lepeze NLP metoda šta bi to bilo?

Ako pričamo o radnom mjestu, tehnika koja je nezamjenjiva, a kod nas i nije baš omiljena, - davanje povratnih informacija ili feedback. S jedne strane, ne možemo napredovati, profesionalno se razvijati, biti motivisani ako ne dobijamo pravovremen i kvalitetan feedback o svom radu, o načinu i kvalitetu svog rada. Ali feedback ima i veliku ulogu za kvalitetne međuljudske odnose i timski rad.

Kako iskomunicirati nezadovoljstvo, nepridržavanje dogovora, npr. kada osjetite ste više radili od drugih i sve druge situacije zbog kojih se osjećate loše i koje mogu negativno da se odraze na radnu atmosferu. Mi prećutujemo jer se plašimo reakcije sa druge strane, da se ne naljute, da ne krene kontra napad i sl. Međutim, kada bismo znali da pravilno iskomuniciramo nezadovoljstvo, to bi pomoglo i nama, a i drugoj strani, koja često i nije svjesna svojih postupaka.

Da li je neophodno da svi učesnici u komunikaciji poznaju "dobre metode" komunikacije da bi komunikacija bila uspješna?

To bi bilo idealno, međutim i nije neophodno. Često je dovoljno da jedna strana, npr. mi promijenimo pristup u komunikaciji, da sa punom pažnjom saslušamo sagovornika, potrudimo se da nađemo zajednički jezik, primijenimo neku tehniku koju znamo i možemo očekivati drugačiji, uspješniji ishod. Komunikacija je kao ples, ukoliko mi promijenimo ustaljene korake, druga strana će nakon nekog vremena početi da se usklađuje i da nas prati.

CRNA GORA LIDER U REGIONU U MONITORINGU JAVNE UPRAVE

Marija Hajduković,

načelnica Odjeljenja za upravljanje procesom reforme javne uprave

U procesu implementacije određene javne politike posebno mjesto zauzima faza koja se naziva monitoring ili praćenje sprovođenja javne politike. Riječ je o snažnoj i moćnoj analitičkoj alatki, koja obezbjeđuje punu primjenu politika, prepoznavši na vrijeme potencijalne izazove i probleme.

Dakle, monitoring (odnosno praćenje sprovođenja) predstavlja finalni segment planiranja politika i obezbjeđuje odgovarajuća iskustva i zaključke iz procesa sprovođenja strateškog dokumenta. Rezultate monitoringa nadležna institucija predstavlja u izvještajima o sprovođenju strateškog dokumenta koji se dostavlja Vladi na usvajanje.

U životnom ciklusu jednog strateškog dokumenta od posebne važnosti je praćenje njegove realizacije i ocjena u kojoj mjeri su postignuti planirani rezultati.

Praćenje sprovođenja, tj. monitoring nije samo presjek stepena i procenat postignutih rezultata kroz obradu statističkih podataka, već obuhvata analitičku ocjenu o tome koji su ključni uspjesi postignuti, zašto se neki rezultati nijesu ostvarili ili se nijesu ostvarili u planiranom obimu, kao i koji su izazovi (finansijski, kadrovski, politički i sl.) postojali u realizaciji jednog strateškog dokumenta. Izvještaj monitoringa trebalo bi da pruži preporuke donosiocima odluka, odnosno Vladi o načinu usmjeravanja procesa i tome koje aktivnosti treba da se preduzmu kako bi realizacija jednog strateškog dokumenta bila efikasnija.

“
U životnom ciklusu jednog strateškog dokumenta od posebne važnosti je praćenje njegove realizacije i ocjena u kojoj mjeri su postignuti planirani rezultati.

Strategijom reforme javne uprave 2016-2020. je prepoznato da praćenje procesa reforme javne uprave i koordinacija tog procesa nijesu bili na adekvatnom nivou i da je potrebno unaprijediti taj sistem. Zato je poseban segment u Strategiji posvećen upravo koordinaciji i monitoringu procesa reforme javne uprave.

Osnivanjem Ministarstva javne uprave prvi put u crnogorsku javnu upravu je uveden sistem monitoringa koji funkcioniše u punom kapacitetu.

Upravo nakon formiranja Ministarstva javne uprave dat je veliki značaj monitoringu procesa reforme javne uprave, prije svega

formiranjem posebnog Odeljenja za upravljanje procesom reforme javne uprave. Nakon toga, preduzete su i druge aktivnosti i to formiranje Savjeta za reformu javne uprave čiji su članovi predstavnici ključnih institucija, kao i predstavnici civilnog društva, koji koordinira procesom reforme na političkom nivou. Sa druge strane, da bi se intenzivirale aktivnosti u realizaciji Akcionog plana, od strane ministarke javne uprave formiran je Međuresorski operativni tim čiji su članovi kontakt osobe iz svih ključnih institucija koje su uključene u proces reforme.

Ipak, izrada prvog Izvještaja o primjeni Strategije reforme javne uprave u julu 2017. godine, bila je pravi izazov za zaposlene kako u Ministarstvu javne uprave, tako i za zaposlene u ostalim institucijama koji su u obavezi da podatke o realizaciji aktivnosti dostave Ministarstvu javne uprave. Bilo je potrebno primijeniti evropske standarde uz kreiranje inovativnog i prepoznatljivog sadržaja, a sa druge strane trebalo je obezbijediti da dokument odgovara standardnom načinu na koji se Vlada upoznaje sa stepenom realizacije jednog od ključnih strateških dokumenta. Uz entuzijazam, mladi kadar i inovativan pristup, uz podršku međunarodne organizacije SIGMA/OECD i posebnu obuku pripremljen je prvi Izvještaj po kom je Ministarstvo javne uprave prepoznato kao dobar koordinator u vođenju procesa reforme i lider u regionu u monitoringu reforme javne uprave.

Koristeći iskustva i alate koji se upotrebljavaju u procesu mionitoringa, ono što jedan Izvještaj o sprovođenju dokumeta kao minimum standarda treba da zadovolji je:

- da se na jasan i jednostavan način predstave rezultati do kojih se došlo u primjeni jednog strateškog dokumenta;
- da se monitoringom prikaže šta se primjenom Strategije postiglo, odnosno da fokus bude na ključnim rezultatima koji su postignuti i uspješnim pričama, a ne na statističom prikazu realizovanih i nerealizovanih aktivnosti;
- da se vizuelno i kratko omogući svima da razumiju rezultate reforme, jer izvještaj ne treba da bude osnov samo za članove Vlade već i za građane, nevladin sektor i ostalu zainteresovanu javnost;
- monitoring treba da pruži analitiku ostvarenih i neostvarenih rezultata, kao i preporuke o načinu ubrzanja ili poboljšanja dinamike u realizaciji aktivnosti;
- monitoring podrazumijeva odličnu internu i eksternu komunikaciju između svih aktera koji na bilo koji način učestvuju u procesu reforme.

Nakon tri godine iskustva u monitongu, brojnih izazova, ali i pozitivnih komentara sa međunarodnog nivoa kad je u pitanju ovaj proces, kao zaključak se nameće da je Ministarstvo javne uprave u potpunosti u crnogorski upravni sistem uvelo novi analitički pristup u jednom od najzahtjevnijih reformskih procesa.

Od jednog administrativnog i prilično dosadnog posla koji rezultira dokumentima koje obično rijetki čitaju, stvoren je sistem monitoringa koji skreće pažnju i dizajnom i drugačijim prikazom ostvarenih rezultata, ne samo učesnicima u procesu reforme, članovima Vlade i drugim svajetodavnim tijelima Vlade, već i građanima, nevladinom sektoru i međunarodnim organizacijama. Upravo koristeći taj pristup, uz otvaranje procesa reforme javne uprave prema navedenim ciljnim grupama korak smo bliže stvaranju dobre, transparentne i efikasne javne uprave, što je zajednički cilj svih onih koji koriste ili će koristiti usluge crnogorske administracije.

PODSTAKNIMO KULTURU POHVALE

Gordana Jovanović
Ministarstvo javne uprave

Ima dana kad se posao u javnoj upravi čini teškim, nemogućim, kao posao koji nema kraja, jer „državni posao niko nikad nije završio“. Često se van javne uprave stvara percepcija da je administracija troma i nedostupna građanima, no mi koji radimo u javnoj upravi znamo da nije tako. Znamo da javnu upravu čine pojedinci, koji sa ponosom nose epitet dobrih i profesionalnih službenika i predstavljaju „upravu koja je servis građana“.

U karijeri jednog PR-a, posebno je važno da posao radimo, ne zbog propagande i promocije, već sa osjećajem da nešto radimo iz srca, sa ljubavlju i za dobrobit zajednice u kojoj živimo i djelujemo. Kao praktičarka odnosa sa javnostima, iskreno vjerujem da se rezultati jednog tima zasnivaju, prije svega, na dobroj timskoj i internoj komunikaciji. Snaga jednog tima počiva na sinergiji, dobroj energiji i pozitivnim vrijednostima koje treba da pokreću jednu instituciju kakvo je ministarstvo. Kvalitetni odnosi sa eksternim javnostima treba da počivaju na dobrim odnosima sa internim javnostima, u našem slučaju sa državnim službenicima. Ovo je posebno važno, pogotovo ako se se sagledaju kontekst, kompleksni zadaci, obaveze i odgovornosti u okviru procesa reforme javne uprave.

Jedna od aktivnosti koja je bila usmjerena na jačanje interne komunikacije, a istovremeno i jedna od najljepših PR aktivnosti u kojoj sam učestovala, zajedno sa kolegama iz Ministarstva javne uprave, je obilježavanje Međunarodnog dana javne uprave 2019. godine.

Ovu aktivnost su započeli Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava za kadrove uz podršku Kancelarije UNDP-a u Podgorici, a posljednje tri godine nastojimo da, obilježavanju tog dana, u Ministarstvu javne uprave, damo novi, drugačiji ton. Prošle i prethodne godine uveli smo, po prvi put, u sistem javne uprave, nagradu za najbolje službenike u kategorijama za doprinos transparentnosti javne uprave, digitalizaciji, za najbolji projekat iz oblasti pružanja usluga i nastavili već uspostavljenu tradiciju dodjele nagrade za doprinos reformi javne uprave. Posebno smo ponosni što su 2019. godine nagrade dobile kolege iz drugih ministarstava pravde, prosvjete, finansija i što smo se na svečanoj proslavi zajedno radovali njihovim nagradama.

Upravo cilj ove rubrike je da podstaknemo naše kolege iz javne uprave da pišu o najboljima među nama, pa je i simboličan naziv ove rubrike "Pohvali drugoga" proistekao iz ideje prof. dr Nenada Vujadinovića, sa željom da podstaknemo kulturu pohvale i zahvalnosti. A zahvalnost je, kažu stručnjaci, možda i najvažniji segment našeg ličnog i svakog drugog razvoja.

Stoga ovu rubriku započinjemo kratkom pričom o našima kolegicama – Jovani Nišavić i Jeleni Pejović, koje su dobile nagradu za doprinos reformi javne uprave za 2018. godinu. Jovana Nišavić, upravna je inspektorica i radi na najsloženijim poslovima koji se odnose na nadzor primjene propisa za oblast državne uprave, dok je Jelena zaposlena u Direktoratu za državnu upravu i radi na poslovima donošenja zakonskih i podzakonskih akata koji se odnose na sistem državne uprave.

Još uvijek mi u ušima odzvanja gromoglasni, višeminutni aplauz podrške kolega Jovani i Jeleni u trenutku dobijanja nagrada za doprinos reformi javne uprave. Pamtim naše zajedničko radovanje što su one zablistale danas, a sutra će blistati Mirjana, Marija, Milica, Vanja, Maja, Ana, Nina, Alen ili neko drugi od naših kolega. Nikad neću zaboraviti ni aplauz, ni Jeleninu blagu tremu, ni Jovaninu haljinu posebno izabranu za ovaj dan, ni moj ponos što sam učestvovala u kreiranju događaja koji je tog dana uvažio, uzdigao i afirmisao vrijednosti javne uprave i ljude koji posvećeno, sa ljubavlju, rade ovaj pasao, koji često nije lak.

A zašto nagrada baš Jovani i Jeleni? Zato što su one svojim odnosom prema poslu i kolektivu zavrile ovo priznanje, kako reče moderatorica ovog događaja. Zato što, kako rekoše kolegice za Jovanu "ona je pouzdana i osoba od povjerenja, koja poštuje ljude, timski je igrač, uvijek spremna da svima izađe u susret, iskrena i dobronamjerna, a iznad svega je prijatelj". Kako rekoše za našu Jecu "blago našeg ministarstva" – stabilna, vrijedna, posvećena. Jelena je, iznad svega, dobra kolegica, koja svojim ljudskim i profesionalnim kvalitetima doprinosi timskoj atmosferi i izuzetnim profesionalnim rezultatima. I ovako bismo mogli u nedogled nabrajati.

U iščekivanju smo da li ćemo i ove godine na prigodan način obilježiti Međunarodni dan javne uprave - 23. juna, ponovo se radovati sa našim dragim kolegama i nagraditi naše heroje koji su u situacije pandemije pokazali da je "uprava servis građana", što je i moto reforme javne uprave. Ako dozvoli epidemiološka situacija, biće svečane proslave i novih nagrada za najbolje među nama. I prilika za neke nove pohvale...

Jelena Pejović i Jovana Nišavić, dobitnice godišnje nagrade Ministarstva javne uprave za doprinos reformi javne uprave povodom Međunarodnog dana javne uprave

Pozivamo kolege iz javne uprave da u rubrici "Pohvali drugoga" pišemo o dobrim projektima i posvećenim službenicima – svetionicima javne uprave.

Tekstove nam možete dostaviti na adresu gordana.jovanovic@mju.gov.me

PAR KOLAŽ

R@Forma

časopis Ministarstva javne uprave Crne Gore